TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

SAYI: 178

MART-NİSAN: 1984

İZMİR'DEKİ TÜRK-İŞ TOPLANTISINA 5 BİN İŞÇİ KATILDI...

ASGARİ ÜCRET 24.525 LİRA

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

MART-NİSAN
1984
SAYI: 178

FİATI :
YURT İÇİ 50 TL.
YURT DIŞI 3 DM.

SAHİBİ :
TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKILATLANDIRMA
SEKRETERİ
ORHAN BALABAN

SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
HÜSEYİN EKMEKÇİOĞLU

İDARE VE YAZIŞMA ADREŞİ :
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BASIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
33 31 25 - 33 31 29

DİZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
34 14 71 - ANKARA

KAPAK VE MİZANPAJ
TÜRK-İŞ BASIN MERKEZİ
ANKARA - 33 38 24

DERGİMİZ,
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

içindekiler

1	SUNUŞ
2 - 3	ASGARİ ÜCRET
4	MADEN İŞÇİLERİ BÜTÜNLEŞTİ
5 - 6	ŞİDE, İSTANBUL ÜNİVERSİTEŞİNDE KONFERANS VERDİ
7	KÖŞEM DEN
8	ÇEŞME'DE EĞİTİM PROGRAMI
9 - 16	İZMİR'DEKİ BÜYÜK İŞÇİ TOPLANTISI
17	HABERLER
18	MEVZUAT
19 - 20	HUKUK
21	SOSYAL GÜVENLİK
22	KOOPERATİFCILIK
23 - 24	BİR KONUK

BASS ve TOLEYİS % 10 BARAJI AŞTILAR

Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası (BASS) ile TOLEYİS Sendikası'nın çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 17.2.1984 tarihinde yayınlanan «Tebliğe» karşı yaptıkları itiraz Ankara İş Mahkemesince kabul edildi. BASS ve TOLEYİS 2822 Sayılı Kanunun öngördüğü yüzde 10 barajı aştılar. BASS itirazında, Sendikalar Kanunu anlamında işçi kabul edilmeyen bazı banka mensupları ile özel güvenlik görevlilerinin istatistiklere dahil edilmesinin Yasaya aykırılığını savundu. Mahkemece banka ve sigorta işkolunda 73.453 işçi çalıştığı, bunlarda 62162'sinin sendika üyesi olabileceği saptandı.

SUNUŞ

İZMİR'DE BÜYÜK HEYECAN

Değerli okurlarımız,

11 Mart Pazar günü İzmir'de muhteşem bir toplantı yapıldı.

Üç yıllık ara rejimden demokratik parlamenter düzene geçilmesini izleyen günlerde yapılan bu toplantı, sendikacılık hareketinin ve Türk işçilerinin yeniden büyük bir heyecanla bütünleştiğini kanıtlayan tarihi bir belge niteliğindeydi.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun aldığı karar üzerine, karşılaşılan güçlüklerin işçiye anlatılması amacıyla yapılan bu toplantıda, Türk-İŞ Genel Başkanını 5 bin işçi karanfil yağmuruna tuttu.

Üç yıllık dönemin getirdiği şartlar, demokratik rejime geçilmesiyle değişiyor, Türk-İş ve Türk işçileri bu rejim içinde hür ve güçlü sendikacılık hareketinin sahibi olduklarını İzmir'de bütün ulusa ilân ediyorlardı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanının konuşması süresince, Atatürk Spor Salonunu dolduran işçilerin durmadan yükselen heyecanı, toplantıyı izleyenlerin pek çoğunun gözlerini yaşarttı.

Bu toplantıyla ilgili haberimiz, dergimizin orta formasında geniş şekilde verilmeye çalışıldı.

★ ★ ★

Geride bırakılan günlerin getirdiği en önemli gelişmelerden bir tanesi Asgari Ücret'in belirlenmesi, diğeri de hemen bu belirleme üzerine çeşitli mal ve hizmete yapılan zamlardı.

Asgari ücret tesbiti ile ilgili haberimizi bu sayımızda verirken, mal ve hizmetlere getirilen zamlarla ilgili bir araştırmayı gelecek sayımızda sizlere sunmaya çalışacağız.

★ ★ ★

Dergimizin bu sayısında her zaman olduğu gibi, sosyal güvenlik, mevzuat, hukuk, kooperatifçilik konularına yer verilmiştir.

Bu arada, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık ŞİDE'nin İstanbul Üniversitesi tarafından düzenlenen bir toplantıda «Sosyal Güvenlik» konusunda verdiği konferansın özeti de bilgilerinize sunulmuştur.

Dergimizin baskıda bulunduğu günlerde, tarım kesiminde çalışanların asgari ücretlerini tesbit edecek komisyon toplanmıştı.

Bu konudaki çalışmaları ve muhtemelen belirlenecek rakamı gelecek sayımızda vermeyi umut ediyoruz.

Saygılarımızla.

TÜRK-İŞ

Asgarî ücret 24 bin 525 lira

1 Nisan'dan itibaren yürürlüğe giren yeni asgari ücretin açıklandığı toplantıdan bir görünüş

16 YAŞINDAN KÜÇÜKLER İÇİN 16.875 LİRA OLARAK BELİRLENEN ASGARİ ÜCRET 1 NİSAN'DA YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

- **KALEMLİ:** «ASGARİ ÜCRET % 51.39 BİR ARTIŞ GÖSTERMİŞTİR.»
- **ÖZDEMİR:** «İŞÇİNİN AİLE BİREYLERİYLE BAGIMLILIGI GÖRÜŞÜMÜZÜ MAHFUZ TUTARAK, 4 MİLYAR 800 MİLYON LİRANIN İŞÇİYE KAZANDIRILMASI İÇİN KARARA KATILDIK»
- **YOLUÇ:** «ASGARİ ÜCRET 1 YIL 3 AY SONRA TESBİT EDİLDİ»

Yeni asgari ücret 24.525 lira olarak belirlendi ve 1 Nisan tarihinden itibaren yürürlüğe girdi.

Önceki asgari ücretin tesbit tarihinden 1 yıl 3 ay sonra yeniden belirlenen asgari ücret, 16 yaşından küçükler için 16.875 liraya çıkarıldı.

7 TOPLANTI YAPILDI

Çalışma Bakanlığı tarafından 11 Mart Pazar günü toplantıya çağırılan Asgari Ücret Tesbit Komisyonu, 28 Mart Çarşamba gününe kadar 7 toplantı yaptı.

Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri **Kaya Özdemir**'in başkanlığında, Türkiye Demiryol-İş Sendikası Genel Başkanı **Mehmet Acıdereli**, Likat-İş Sendikası Genel Başkanı **Ahmet Kurt**, Şeker-İş Sendikası Genel Başkanı **Yaşar Doğualp** ve Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı **Zeynel Irmak**'tan oluşan işçi temsilcileri toplantılarda Türk-İş görüşlerini ve teklifini savundular.

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu çalışmaları sürerken basın mensuplarının sorularını cevaplayan Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri **Kaya Özdemir, «Sayın Bakanın da belirttiği gibi ittifakla bir karar alınması bizim de arzumuzdur. Ancak, asgari ücretin 1 Nisan 1984 tarihinden itibaren yürürlüğe girebilmesi için Mart ayının içinde belirlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde 4 Milyar 800 milyon liralık bir aylık asgari ücret farkı işverenlerin cebinde kalacaktır. Amacımız, bir aylık gecikmeye meydan vermeden, belirli görüşlerimizi mahfuz tutarak karara katılmak ve uygulamaya girmesini sağlamaktır»** dedi.

RAKAM BELİRLENİYOR

Asgari Ücret Tesbit Komisyonunun 28 Mart Çarşamba günü yaptığı ve elektrikli bir hava içinde geçtiği öğrenilen toplantıda asgari ücret belirlendi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Mustafa Kalemli**, Komisyon üyelerinin de katıldığı bir basın toplantısında belirlenen asgari ücreti şöyle açıkladı :

«Asgari Ücret Tesbit Komisyonu, çalışmalarını bugün bitirmiştir. Yeni asgari ücret 24.525 lira olarak tesbit olunmuştur. 16 Yaşından küçük olanların asgari ücreti ise 16.875 liradır.

Yürürlükte olan asgari ücrete kıyasla yeni asgari ücret yüzde 51,39 oranında artış göstermiştir.

Bilindiği gibi, memurlar ve işçiler için 1984'de öngörülen artış, bu oranın altındadır. Ancak, bu durum düşük gelir gruplarındaki vatandaşlarımızın durumlarının iyileştirilmesi yönündeki Hükümet politikamıza, genel tercih ve anlayışımıza uygun düşmektedir.

Tesbit olunan yeni asgari ücretin yuvarlak bir rakam olmayışının sebebi bu rakama endekslerden ve hesaplamalar yoluyla gelinmiş olmasıdır.

Yeni asgari ücret rakamının tesbitinde, Komisyonun ittifakla karar vermesini, çalışma hayatında işçi - işveren - hükümet üçlüsünün barış ve sükunet sağlaması konusundaki mutabakatının ve kararlılığının anlamlı ve yeni bir göstergesi olarak görüyorum.

Yeni asgari ücretin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyor, uyum içinde çalışan komisyonun başkan ve üyelerini kutluyor, teşekkür ediyorum.»

ÖZDEMİR'İN KONUŞMASI

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Mustafa Kalemli**'nin konuşmasından sonra Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri **Kaya Özdemir** işçi kesimi adına kısa bir konuşma yaptı.

Özdemir şunları söyledi :

«Sayın Bakanın da ifade ettiği gibi, 11 Mart tarihinde ilk toplantısını yapan komisyonumuz, bugüne kadar 7 toplantı yapmış ve kısa sürede sonuca ulaşılmıştır.

Yeni asgari ücretin üretime müsbet katkıları olması dileğine biz de katılıyoruz.

Asgari ücretin tesbitinde işçinin aile bireyleriyle bağımlılığı konusunda öteden beri savunduğumuz görüşlerimizi muhafaza ederek bu karara katıldık.

Hayırlı olmasını diliyor, değerli çalışmaları için Komisyonumuzun Başkanı Fikret Yağmur'a komisyon üyelerine teşekkür ediyorum.»

YOLUÇ'UN KONUŞMASI

İşveren kesimi adına Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreter yardımcısı **Ahmet Yoluç** söz aldı ve şunları söyledi:

Asgari ücret, 1 yıl üç ay sonra objektif ve ilmi çalışmalar sonucu yüzde 51,39 artışla yeniden belirlenmiştir.

Yeni asgari ücretin, işyerlerimizde verimi arttırıcı, çalışma barışını güçlendirici olumlu sonuçlar getirmesini diliyorum.»

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu üyeleri 28 Mart günü yaptıkları son toplantıda görülüyor

ZONGULDAK GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI İLE TÜRKİYE MADEN-İŞ SENDİKASI YÖNETİCİLERİ ANKARA'DA TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İLE BİRARAYA GELEREK, MADEN İŞÇİLERİNİ BÜTÜNLEŞTİREN PROTOKOLU İMZALADILAR

Maden işçileri yeniden bütünleşti

Zonguldak Genel Maden-İş Sendikası ile T. Maden-İş Sendikasının birleşme esasları belirlendi

- ZONGULDAK GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI EN GEÇ 20 HAZİRAN 1984'E KADAR GENEL KURULUNU YAPACAK

- **GENEL MERKEZ ANKARA'YA TAŞINACAK VE T. MADEN-İŞ SENDİKASI ANKARA ANADOLU BÖLGE ŞUBESİ HALİNE GELECEK**

Bir süre önce meydana gelen görüş ayrılıkları yüzünden iki ayrı kuruluş haline gelen Zonguldak Genel Maden-İş ile Türkiye Maden-İş Sendikalarının yeniden bütünleşmeleri yolunda TÜRK-İŞ 13. Genel Kurulunda alınan kararın uygulamasına ilişkin çalışmalar sona erdi ve taraflar arasında anlaşma protokolu ittifakla imzalandı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ'ın başkanlığında, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeleri ile iki Sendikanın Genel Başkan ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Ankara'da yaptıkları ve üç gün süren toplantıdan sonra aşağıdaki açıklama yapıldı:

«Konfederasyonumuzun 13. Olağan Genel Kurulunda alınan karar gereğince 2 numaralı madencilik işkolunda kurulu Zonguldak Genel Maden-İş ve Türkiye Maden-İş Sendikası yöneticileri TÜRK-İŞ'e davet edilerek, genel kurul kararı istikametinde bütünleşmeleri için görüşmeler yapılmıştır.

İttifakla varılan sonuca göre:

1 — 2831 ve 2882 sayılı Sendikalar Yasası, iki sendikasının kendisini fesh'ederek üçüncü bir tüzel kişilikte birleşmelerine engel teşkil ettiği için, iki sendikadan birinin kendisini fesh'ederek diğerine iltihak etmesi gerektiğinden, evrensel uygulama olan azınlığın çoğunluğa iltihakı üzerinde görüş birliği sağlanmıştır.

2 — Maden işçileri ile ilgili toplu sözleşme ve diğer işlemlerin aksatılmaması amacıyla, iki sendikadan ikişer kişiden oluşacak bir hey'etin 30 Mart 1984 tarihine kadar teşkili öngörülmüştür. Bu hey'et sözleşme müzakerelerini yürütmek ve imzalamakla yetkili kılınmıştır.

3 — Üyesi çok olan Zonguldak Genel Maden-İş Sendikasının en geç 20 Haziran 1984 gününe kadar olağanüstü genel kurulunu yaparak:

— Genel Merkezin Ankara'ya nakli için,

— Zonguldak İlinde bölge şubesinin kurulması için,

— Türkiye Maden-İş'in kendisini fesh'ederek katılması kararı üzerine, bu sendikanın bütünlüğünü bozmayacak şekilde bağlı şubelerinin statüleri de korunarak, Ankara Anadolu Bölge Şubesi haline getirilerek iltihakının kabulü için karar alacaktır.

4 — Zonguldak Genel Maden - İş Sendikasının Olağanüstü Genel Kurulunu yapmasını takip eden 15 gün içinde T. Maden-İş Sendikası kendi genel kurulunu olağanüstü toplayacak ve merkezi Ankarada bulunan Genel Maden - İş Sendikasına Ankara Anadolu Bölge Şubesi olarak katılacaktır.

TÜRK-İŞ 13 Genel Kurulunda alınan ve aynı işkolunda faaliyet gösteren sendikaların birleştirilmesi yolundaki kararın en önemli çalışmalarından birisi de böylece sonuçlandırılmıştır.»

SOSYAL GÜVENLİK

İ.Ü. İktisat Fakültesinde konferans veren :

M. SADIK ŞİDE, "İçinde bulunduğumuz döneme, Sosyal Güvenlik çağı adı verilmiştir,, dedi

"Ülkemizde halen 23 milyon kişi Sosyal Güvenlik hizmetlerinden yararlanabilmektedir,,

Türk-İş Genel Sekreteri M. Sadık ŞİDE, 10 Nisan Salı günü, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinde, **«SOSYAL YARDIM, SOSYAL REFAH VE SOSYAL GÜVENLİK HİZMETLERİNDEN, ÜLKEMİZDE NELER BEKLENİR?»** konuiu bir konferans verdi.

Türkiye'de halen 23 milyon kişinin sosyal güvenlik hizmetlerinden yararlanabildiğine dikkati çeken Türk-İş Genel Sekreteri M. Sadık Şide, başlatılan etkili çalışmalar sonunda bu rakamın 1990 yılında iki katına çıkarılmosının beklendiğine işaret etti.

İ.Ü. İktisat Fakültesi Doktora Anfisindeki bu konferansı sırasında, Türkiye'deki sosyal güvenlik hizmetlerinin tarihi gelişimini de anlatan Türk-İş Genel Sekreteri Şide, bu konuda ulaşılan çizginin birçok batı ülkesindekine eşit düzeye geldiğini hatırlattı.

Buna rağmen, sosyal güvenlik hizmetlerinden beklenilenin çok altında bulunduğumuzu da vurgulayan Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, bu konuyla ilgili konferansında özetle şu noktalara değindi :

«Çağımızda bütün toplumlarda sosyal güvenliğin önemi büyük bir hızla artmış ve milli gelirlerin büyük bir kısmı Sosyal Güvenlik hizmetlerine ve sosyal yardım harcamalarına tahsis edilmeye başlanmıştır.

Bu sebeplerle içinde bulunduğumuz döneme, SOSYAL GÜVENLİK ÇAĞI adı verilmiştir.

Yüzyılımızın başlarına kadar, ülkelerin gelişmişlik ölçüsü, ekonomik kriterlerle ifade edilirken, bugün sosyal kriterler ön plana geçmiştir. Bir ülkenin uygar sayılması, artık sanayileşme seviyesine ve üretim oranlarına göre değil, ülke halkının sosyal güvenlik imkânlarına ne derecede sahip olduğuna bakılarak değerlendirilmektedir.

Bilinmektedir ki, bir toplumdaki sosyal huzur, ancak sosyal adaletle sağlanabilir. Sosyal adaleti gerçekleştiren en önemli araç sosyal güvenliktir. İnsanların huzur ve üretkenliği, yarın kaygısından uzak, geleceğe güvenle bakmasına bağlıdır.

Ülkemizde, bugünkü geniş anlamıyla olmasa da sosyal yardım, sosyal refah ve sosyal güvenlik esprisi ve müesseseleri çok eski ve köklü bir geçmişe sahiptir.

Bir yandan, Yüce İslâm Dininin KÖKLÜ yardım ve dayanışma akidesi, bir yandan Vakıflar, diğer yandan da Lonca Sistemi, esnaf ve sanatkârların sosyal yardım ve meslek dayanışması, Türk Toplumunda sosyal güvenliğin köklerini ve filizlerini oluşturmuştur.

Uzun yıllar bir Tarım Ülkesi olarak kalmamız nedeniyle modern anlamda sosyal güvenlik ancak Cumhuriyet'in kurulmasından sonra sanayileşmemize paralel olarak gelişmeye başlamıştır. Sosyal güvenlik politikamız, ülkemizin sosyal ve ekonomik durumuna uygun ve paralel olarak sosyal güvenliğe en fazla muhtaç olan gruplardan başlıyarak, yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır.

CUMHURİYET DÖNEMİ GELİŞMELERİ

Bilindiği gibi, önce sadece devlet memurlarının sosyal güvenliğini sağlayan Emekli Sandığı kurulmuştur. Daha sonra, 1945 yılında İşçi Sigortaları Kurumu kurularak, işçilerin sosyal güvenliğini sağlıyacak ilk adım atılmıştır.

Sosyal Sigorta prensiplerine uygun olarak, 1945 yılından itibaren işçiler için sırayla, işkazası ve meslek hastalıkları, hastalık ve analık sigortaları ihdas edilmiştir. 1950 yılından itibaren de yaşlılık malûllük ve ölüm sigortası kurulmuştur.

Bu kurulmaları takiben, 1971 yılında esnaf, sanatkâr ve bağımsız çalışanların öncelikle yaşlılık, malûllük ve ölüm risklerine karşı korunmalarını sağlayacak olan BAĞ-KUR teşekkül etmiştir.

1980-1983 yılları arasında sosyal güvenlik alanında yeni ve önemli adımlar atılmış, bir taraftan BAĞ-KUR sigortalısına sağlık hizmetini öngören tasarı hazırlanırken, diğer taraftan da uzun yıllar ihmâl edilmiş olan tarımda çalışanların sosyal güvenliği ele alınmıştır.

TARIMDA SOSYAL GÜVENLİK

1983 yılında çıkan (Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu) ile yine aynı zamanda çıkmış bulunan (Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanların

Sosyal Sigortalar Kanunu) yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Bu iki önemli kanunun yaygın bir şekilde uygulanması ile Ülkemizde geniş bir kitle sosyal güvenlik hakkına kavuşmuş olacak ve sosyal güvenlikten yararlanan vatandaş sayısı, iki misline ulaşacaktır.

Bugüne kadar makinesinin, ürününün, hatta malının sigortalandığı ancak, tarımda çalışanların sigortalanamadığı dönem, artık geride kalmıştır. Yine 1983 yılında çıkan ve yürürlüğe giren (SOSYAL HİZMETLER ve ÇOCUK ESİRGEME KANUNU)nun amacı; korunmaya, bakıma veya yardıma muhtaç aile, çocuk, sakat, yaşlı ve diğer kişilere götürülen sosyal hizmetlere ve bu hizmetleri yürütmek üzere kurulan teşkilata ait çalışmaları düzenlemektir.

Bu çok önemli kanun henüz gereği gibi uygulanamamakta, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, kendisinden beklenen hizmetleri verememektedir.

Bilindiği gibi ülkemizde; 1983 tahmini rakamlarına göre;

— 1 milyon üçyüzbin korunmaya muhtaç çocuk,

— Yaklaşık 7 milyon sakat,

— Bakılmaya muhtaç 400 bin yaşlı,

— Yardıma muhtaç 3,5 milyon İşsiz vardır.

Bu gayri resmi rakamlar, durumun nasıl önemli boyutlarda olduğunu göstermeye kâfidir.

BİRÇOK ÜLKENİN ÖNÜNDEYİZ

Özellikle son üç yılda sarfedilen gayretlere rağmen, herkesi sosyal güvenlik hakkına kavuşturma hedefine henüz tam anlamıyla ulaşılmamış olmakla beraber, Türk sosyal güvenlik çalışmalarının dağınıklığı itibariyle gerek sosyal yardım formları, gerekse bu yardımlara hak kazanma şartları açısından ekonomileri gelişmiş ülkeler standartlarına yaklaşılmış, hatta bazı noktalarda aşılmış olduğunu söylemek mümkündür.

Sosyal Güvenlik, insanları yaşlılık ve iradesi dışında meydana gelen her türlü tehlikelere karşı emniyet içinde tutmasıdır. Bu sebeple, sosyal güvenlik sosyal sigorta, sosyal yardım ve sosyal hizmet gibi toplum refahının adaletle dağıtılmasına ait yöntemlerin tümünü kapsamalıdır.

Öyleyse bu hizmetler, eksiksiz ve kesintisiz olarak vatandaşımıza ulaştırılmalı, birtaraftan yaygınlaştırmak, diğer taraftan da etkinleştirmek için durmadan gayret sarfedilmelidir.

Ülkemizde bugün yaklaşık olarak 23 milyon vatandaşımız sosyal güvenlikten yararlanabilmektedir. Bunun 1990 yılına kadar en az iki katına çıkarılması gerekmektedir.

BU HİZMETTEN NE BEKLİYORUZ?

Sosyal yardım, sosyal refah ve sosyal güvenlik hizmetlerinden ülkemizde neler beklenir?

1 — Yaşlılık
2 — Malûliyet
3 — Ölüm
4 — Hastalık ve Analık
5 — İşkazası, meslek hastalığı
6 — Aile yardımı,
7 — İşsizlik,

Risklerine karşı sosyal yardım ve sosyal hizmet beklenir. Derdiyle başbaşa kalmaktan korkunun bertaraf edilebileceği etkin önlemler beklenir.

Sosyal güvenlik kuruluşlarımız, bu hizmetler için 1983 yılında yaklaşık olarak 500 milyon lira tutan bütçe kullanmışlardır.

Ancak, ekonomik büyümenin nimetlerinin sosyal adalet ilkelerine uygun olarak dağıtılması da söz konusudur.

Ana hedef, süratli bir kalkınma içinde nesiller feda edilmeden sosyal güvenlik ve sosyal refahın yaygınlaştırılması olmalıdır.»

ENFLASYON ve ÜCRETLER

1984 yılının ilk aylarında enflasyon hızının yüksek olması, daha sonra yapılan seri zamların önümüzdeki ayların fiat artışlarını da yükselteceği gerçeği dikkate alınırsa, Hükümetin 1984 yılı için öngördüğü % 25'lik enflasyon hedefinin aşılacağı anlaşılmaktadır.

1984 yılının ilk iki ayında toptan eşya fiyatları % 8,4 artış gösterirken, yıllık enflasyon hızının nasıl % 25'lik bir seviyede gerçekleştirileceği şimdiden merak konusu olmuştur.

Ayrıca, ülkemizde yayınlanmakta olan fiyat indekslerinin eksik olması nedeniyle, yaşanan gerçek enflasyon açıklanmamaktadır. Bu durumdan en fazla etkilenen kesim ücretliler olmaktadır. Ücret tesbitleri, yaşanan enflasyona göre değil de, resmi kuruluşlarca açıklanan ve eksik olduğunu kabul ettiğimiz verilere göre ayarlanmaktadır. Özellikle, Yüksek Hakem Kurulunca belirlenen ücret zamları enflasyon oranının altında kalınca, reel ücretler en fazla YHK döneminde gerilemiştir. Son beş yılda % 50'lere kadar gerileyen reel ücretlerin, içinde bulunduğumuz yılda da aşınacağına tahmin edilmektedir.

Hatırlanacağı üzere, TÜRK-İŞ 1983 yılının alım gücünün korunması amacıyla haklı gerekçelere dayanan % 43'lük bir zam talebinde bulunmuştur. Yüksek Hakem Kuruiu bu talebi benimsemedi ve 1984 ücret zammını % 25 + 2000 lira olarak açıkladı.

Aradan geçen kısa sürede, 1984 ücret zammı anlamını kaybetmiştir. İşçilerin alım gücünde iyileşmeler beklenirken, iki aylık bir süreden sonra yapılan seri zamlar alım gücünde önemli azalmalara neden olmuştur.

Enflasyonu aşağılara çekmek, hatta % 10'ların altına düşürüleceğini açıklamak sevindiricidir. Ancak, yatırımları teşvik etmeyen, kapasite kullanımını % 60'larda seyreden bir dönemde bu hedefe varmak güçtür. Hükümet programına benzer bir ekonomik sistem dört yıldır uygulanmaktadır. Bu tecrübeler göstermiştir ki; para-kredi politikalarıyla enflasyonu önlemek mümkün olmuyor. Demek ki, yatırımların hızlandırılması ve kapasite kullanımının artırılması zorunlu gözükmektedir.

Bir çok olumsuz sonuçların nedenini ücret artışlarına bağlayan bazı çevrelerin iddiaları, son üç yıllık dönemde tamamen geçerliğini kaybetmiştir. Maliyet içinde yalnızca + 11,5'lik bir oran teşkil eden ücretin payı gözönüne alınırsa, işçiler enflasyonun sebebi değil, mağduru olmaya devam etmektedir.

ÇALIŞMA BARIŞI VE DİYALOG

Türkiyemizin geçirmekte olduğu sıkıntılar, sona ermemesini temenni ettiğimiz ekonomik darboğazlar, geçiş döneminin birikimleri, her konuyu ciddi olarak düşünmemizi, alınacak tedbirleri serinkanlılıkla değerlendirmemizi gerekli kılmaktadır. Nitekim, geçmişin acı tecrübeleri, siyasi hayatımızda son derece önemli gelişmelere sebebiyet vermekte ve üst üste iki büyük seçim geçiren siyasi partilerimiz, aralarında zıtlaşma yerine uzlaşmayı tercih etmektedirler, Bu nokta sevindiricidir. Siyasi partilerimizin itidalli tutumları, ülkede siyasi gerginliği azaltacak ve daha uygar bir siyasi anlayışın gelişmesine vesile olacaktır.

Siyasi hayatımızdaki bu yumuşama, çalışma hayatımızda sağlanamaz mı? Çalışma hayatımızı etkileyen sıkıntılar ve çalışanların üzerindeki ekonomik yük hafifletilemez mi? hiç şüphesiz gerçek cevab bekleyen ve çözümü ülke yararına olacak olan bu soruların çözümünde işçi kuruluşlarına olduğu kadar, işveren kuruluşlarına da büyük sorumluluklar ve görevler düşmektedir. Karşılıklı iyiniyet kurallarını işleterek Türkiyenin hayrına ve çıkarına çalışma barışını her yönüyle etkileyecek, anlaşma zemini bana göre sağlanabilir ve bu anlaşma zemini, kalıcı gelişmelere de vesile olabilir.

Çalışma barışı sağlanmadan, İşçi ve İşveren kuruluşları arasında sağlıklı bir diyalog başlatılmadan ülke kalkınmasını sağlam temeller üzerine yerleştirmek mümkün olabilir mi? İşçiler ya da çalışanlar kendilerine haksızlık yapıldığı yolunda bir intibadan kurtarılmadan, üretim yeterince arttırılabilir mi? Bugünkü şartlar dikkate alınacak olursa, bu soruların cevabını müsbet olarak vermek mümkün değildir. Belki geçici bir süre işinden edilmek tehlikesiyle karşı karşıya kalan işçiler sessiz bir kırgınlık içine girebilirler, dargınlıklarını kimseye söylemeyebilirler. Bu durumdur ki daha tehlikeli birikimlere ve çalışma barışını tehlikeye sokacak gelişmelere yol açar. Böylesi tehlikelerin önüne geçilebilmesi de, işçiler ve işverenler arasında sağlıklı bir **DİYALOĞUN** kurulmasına geniş ölçüde bağlıdır.

Milli gelirin daha adil dağılımı bilindiği üzere iki yoldan sağlanabilir. Birincisi vergilerde iyileştirme ve çalışanların vergi yüklerini hafifletme ve çok kazanandan daha çok vergi almak, ikincisi ise toplu iş sözleşmeleriyle elde edilebilecek haklar.. Serbest toplu pazarlık dönemi, Türk işçileri için yeniden başlamaktadır. Yetki prosedürleri ağır işlediğinden, henüz serbest pazarlıkla bir sözleşme yürürlüğe konulmuş değildir. Yakında sözleşmelerin taraflar arasında ele alındığı ve sonuçlandırıldığı bir dönemi daha göreceğiz. Bu dönem kaybedilmiş hakların telâfi edilebildiği dönem olabilecek midir, İlk bakışta kaybedilmiş hakların tamamının elde edilebileceği kolay kolay söylenemez. Asgari ücretlerde varılan nokta, ne yazık ki bir biri peşine gelen zamlarla etkisini kaybetmek üzeredir. Enflasyonun geri çekilmesi ve tek rakkamlı enflasyon haline dönüşmesi en çok işçilerin-çalışanların arzu ettikleri bir hedeftir. Bu hedefe varmada fedakarlığı sadece işçilerden ve sabit gelirlilerden beklemek ise son derece hatalı bir görüştür. Fedakarlığı yaygın hale getirmek ve enflasyonist gidişe ortaklaşa dur demek, her kesim için kaçınılmaz görev olmalıdır.

Çalışma barışının etkin bir biçimde sağlanması için, Hükümet-İşçi-İşveren üçlüsünün üst derecedeki yetkilileri bir araya gelmek zorundadırlar. Hükümetle, Türk-İş, TÜRK-İŞ'le kısa adı TİSK olan İşveren sendikaları Konfederasyonu yöneticilerinin her ay, bu mümkün olmadığı takdirde, her üç ayda birara ya gelmeleri ve sorunlara ortaklaşa çözüm aramaları kanaatimizce zorunludur. İşçilerin temsili, gene bilindiği üzere, sendikaları aracılığı ile mümkün olmaktadır. Sendikacılığın ise Uluslararası temsil şartları vardır. Bu şartların başında da çoğunluk kuruluşu olması aranmaktadır. TÜRK-İŞ geçtiğimiz dönemlerde olduğu gibi, bu dönemde de Türk İşçilerini temsil gücünü elinde bulunduran ve en çok üyeye sahip bulunan tek işçi kuruluşudur. TÜRK-İŞ'in sesine kulak verilmediği zamanlarda bunalımların ortaya çıktığı unutulmamalıdır. Bu bakımdan, hiç olmazsa demokrasiye dönüşümüzün daha sağlam esaslara bağlandığı ve mahalli idareler seçimleriyle daha çok yurttaşımızın seçimle işbaşına geldiği günümüzde, TÜRK-İŞ'in sesine daha çok kulak vermek ve **Üçlü DİYALOĞU** sağlamak, daha açık bir deyişle önce kuruluşlar arasında veya hükümetle TÜRK-İŞ arasında başlatılacak sağlıklı görüşmelerle sıkıntıları hafifletmek yoluna gidilmelidir. Ülke yararına gördüğümüz böylesi görüşmelerin yararlı sonuçları hemen kısa sürede elde edilmeyebilir, ama bu yararlı ilişkilerin sonuçları uzun dönemde mutlaka görülecektir. Unutulmaması gereken en önemli nokta da budur...

Yeni Mevzuatla ilgili iki seminer yapıldı

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI YILMAZ, BÜTÜN İŞÇİLERİN TÜRK-İŞ ÇATISI ALTINDA BÜTÜNLEŞMELERİNİ İSTEDİ

YILMAZ, ÇEŞME'DEKİ SEMİNERDE KONUŞURKEN

Türk-İş ile AAFLI arasında ortaklaşa düzenlenen «Yeni Mevzuata Göre Sendikal Faaliyet ve Toplu Sözleşme Düzeni» konulu iki ayrı seminer Çeşme'de yapıldı.

6-9 ve 12-15 Mart tarihleri arasında uygulanan ve Sendikaların Genel Merkez yöneticileri için düzenlenen seminerlerin açılışında konuşan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, toplu sözleşme hakkından yararlanabilmek ve güçlü sendikacılık hareketinin bütün ağırlığı ile yerleşmesini sağlayabilmek için Konfederasyon dışında kalmış işçilere seslenerek «Türk-İş çatısı altında bütünleşmelisiniz» dedi.

Şevket Yılmaz, 2821 Sayılı Sendikalar Yasası ile yepyeni bir prosedür yaratıldığını, 1.1.1984 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 2822 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasasının ise alışılmadık bir düzeni getirdiğini belirterek şöyle dedi:

«Bu eğitim programlarında, değerli eğitim görevlilerinden mümkün olduğunca yararlanmak zorundayız. Geçmişte uygulaması olmadığı için yeni yasanın tereddüt yaratan hükümlerini yorumlamakta güçlük çekmememiz için bunları tartışmalıyız ve sağlıklı bir sonuca varmalıyız.

«Türk-İş olarak, değişiklik isteyeceğimiz konular belirlenmiş olmakla beraber, bu yasal değişiklikler sağlanıncaya kadar mevcut hükümlere uygun hareket etme zorundayız. Bu arada, toplu sözleşme için getirilen iki kademeli barajın bütün işkollarında aşılması için, dışımızdaki işçi arkadaşlarımıza sesleniyor, Türk-İş çatısı altında yerlerini almalarını istiyorum»

Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir'in yönetiminde uygulanan iki ayrı seminerde, «Yeni Mevzuata Göre Uyuşmazlıklar ve Çözüm Yolları», «Yeni Toplu Sözleşme Düzeninin Psiko-Sosyal Boyutları», «Yeni Mevzuata Göre Eski Uygulama ile Farklar», «Türk Ekonomisinin Geleceği» konuları işlendi.

- **TARIM KESİMİ İÇİN ASGARİ ÜCRET TESBİT KOMİSYONU TOPLANDI**
- TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI ANKARA'DA YAPILDI
- **İŞÇİ VE SENDİKACI KÖKENLİ MİLLETVEKİLLERİYLE İKİNCİ TOPLANTI YAPILDI**

(GELECEK SAYIMIZDA)

YENİ MEVZUATLA İLGİLİ ÇEŞME'DEKİ SEMİNERE KATILANLARDAN BİR GRUP

İşçiye sorunların anlatılmasıyla ilgili ilk toplantı İzmir'de yapıldı

Karanfil Yağmuruna Tutulan Türk - İş Genel Başkanı

Yılmaz: "Asgari ücretle insanlar nasıl aç kalır, bilmezler" dedi

● YASALARDAN ŞİKAYETÇİ OLAN TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI, İŞVERENLERİ DE UYARDI VE «ÇOK CİDDİ DURUM MUHASEBESİ» YAPMAYA ÇAĞIRDI

Türk-İş Başkanlar Kurulu tarafından alınan ve işçi hareketinin karşı karşıya bulunduğu sorunların, bölge toplantılarıyla işçilere anlatılmasına ilişkin kararın ilk etab'ı İzmir'de uygulandı.

11 Mart Pazar günü İzmir Atatürk kapalı Spor salonunda yapılan toplantıya, Türk-İş Genel

Başkanı **Şevket Yılmaz** işçilerin attığı karanfiller altında girdi.

Spor salonunda iğne atılsa yere düşmeyecek kadar büyük bir kalabalık vardı. Türk-İş Genel Başkanını büyük bir coşku ile ayakta alkışlayan 5 bin civarında işçi, uzun süre salonu «TÜRK-İŞ.. TÜRK-İŞ..» sesleri ile inletti.

Türk-İş'e bağlı sendikaların yöneticileri de kendilerine ayrılan bölümde yerlerini aldılar.

Şehir bandosunun çaldığı İstiklal Marşı birlikte söylendi ve saygı duruşu yapıldı.

Genç bir bayan işçi kürsüye gelerek işçi andını okudu.

Türk-İş 3. Bölge Temsilcisi **Orhan Sorguç**'un toplantıya katılan sendika yöneticilerini tanıtmasından sonra Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri **Kaya Özdemir** kürsüye geldi.

Özdemir, işçi hareketinin demokratik düzen içindeki mücadelesinin Ege'de başlatıldığını belirtti ve Ege'nin kurtuluş savaşında düşmana ilk kurşunun sıkıldığı bölge olduğunu söyledi.

Atatürk'ün 1. İktisat Kongresini İzmir'de topladığını, demokrasiye geçiş mücadelesinin bu bölgede başlatıldığını belirten Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri, **«Hiç şüphe yok ki, Türk işçi hareketinin bugün içinde bulunduğu şartların düzeltilmesi mücadelesi de Ege'den başlayacaktır»** dedi.

YILMAZ'IN KONUŞMASI

Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, büyük bir tezahürat içinde kürsüye gelirken, karanfil yağmuru yeniden başladı.

Şevket Yılmaz bir saat süren konuşmasında şunları söyledi:

«Toplantımıza hoş geldiniz...

Bu gün önemli bir konuda görüşlerimizi ortaya koymak için biraraya geldik.

Yurdumuzda çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi sağlıklı ve kalıcı yapacak şartları, işçiler olarak ortaya koyacağız. Bugün bu amaçla buradayız.

Demokrasi ile işçi hakları arasındaki ayrılmaz bağdan söz edeceğiz.

Yurdumuzda, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi sağlıklı ve kalıcı yapacak şartları, işçiler olarak ortaya koyacağız. Bu gün bu amaçla buradayız.

Sizleri, Türk-İş topluluğunu oluşturan tüm işçiler adına, sevgi ile, muhabbetle, hasretle kucaklayarak konuşmama başlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım,

Bu gün burada, özgürlükten söz edeceğiz. Bu gün burada, ekmekten söz edeceğim. Bu gün burada, «Barış»tan söz edeceğim. Bunlar bizim, hür sendikacılık hareketinin temel hedefleridir. Son birkaç günün gelişmeleri, sadece yurtta barıştan değil, aynı zamanda dünyada da barıştan söz etmemizi gerektiriyor. Büyük Atatürk'ün direktifi ile «Yurtta sulh dünyada sulh» ilkesini kendisine rehber kabul eden, bu ilkeyi muhafaza etmek için büyük özen gösteren, tahrikler karşısında vekârını korumayı bilen milletimizin sabrı ile oynamaya kalkışanlar var.. On yıl önce olduğu gibi... elli yıl önce olduğu gibi.. Türk milletinin sabrını taşırmasınlar. İzmir'i ve Ege'yi ağızlarına almasınlar. Barışı öğrensinler. Bizlerden, işçilerimizden. Şimdilik bu kadar..

Değerli arkadaşlarım;

Çeşitli vesilelerle belirttiğim gibi, İzmir'in Türk Sendikacılık hareketinin tarihi içinde özel bir yeri vardır.

Türk-İş Başkanlar Kurulu, işçi hakları ile çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi arasındaki bağın ortaya konulmasını, demokrasiyi sağlıklı ve kalıcı yapacak şartlar konusunda işçi görüşünün duyurulmasını kararlaştırdığında, yurt çapında yapacağımız bu toplantılara İzmir'de başlamaya karar verdik.

Türk sendikacılık hareketinde hemen her işkolunda sorumluluk taşıyan kadrolar, yöneticiler, temsilciler buradadır.

Bu tarihe kadar sürdürdüğümüz tüm çalışmalarda bizi destekleyen basınımızın güzide temsilcileri önünde, sıkıntı duyduğumuz, üzüntü duyduğumuz çeşitli sorunları ve bunların çözümü konusundaki düşüncelerimizi açıklayacağım.

Bu düşüncelerimizin burada kalmayacağına yürekten inanıyorum.

Sizler, görüşlerimizi şu anda aramızda olmayan; ama yüreği ile, düşüncesi ile, buradan çıkan sesi bekleyen diğer kardeşlerimize anlatacaksınız.

Sorunları, çözüm yollarını göstereceksiniz.

Bunu bekliyorum ve sizlerden istiyorum.

Türk sendikacılık hareketinin; TÜRK-İŞ topluluğunun tüm çalışmalarında rehber olan ilkeleri, burada bir defa daha tekrarlamak istiyorum.

TÜRK-İŞ topluluğu, sizler, işçilerimiz, TÜRK-İŞ'in ve TÜRK-İŞ'i oluşturan teşkilatımızın şerefli geçmişine; ilkelerine, geleneklerine uygun bir biçimde, daima çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin savunucusu olmuştur.

TÜRK-İŞ, çoğulcu ve özgürlükçü demokratik düzen içinde Devletimize ve milletimize daima sahip çıkmıştır.

TÜRK-İŞ ve Türk işçileri lâik Cumhuriyetin, Bayrağımızın, Atatürkçülüğün yılmaz savunucusu olmuştur.

TÜRK-İŞ, tarihinin hiçbir döneminde fırsatçılığa kalkışmamıştır.

Kısa vadeli çıkar arayışlarına iltifat etmemiştir.

Hiçbir dönemde, hiçbir siyasal partinin emrinde, kontrolünde hareket etmemiştir... Etmeyecektir.

TÜRK-İŞ'in onurlu mücadelesinin özünde millet sevgisi vardır. Yurt sevgisi vardır. İşçi sorunlarıyla yurt çıkarlarını bir bütün olarak görmek, değerlendirmek vardır.

TÜRK-İŞ bölücü olmamıştır. Yıkıcı değil, daima yapıcı olmaya çalışmıştır.

Bu temel ilkeler içinde TÜRK-İŞ topluluğu, temsil etmekle onur duyduğu Türk işçisinin ekonomik ve sosyal sorunlarına çözüm aramıştır.

Sorunlara bakış açımızı, hareket noktamızı

böylesine açık bir şekilde ortaya koyduktan sonra, işçiler olarak bugün neler istediğimizi, neler beklediğimizi belirtmeye çalışacağım.

Demokrasi; çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi hür sendikacılığın şah damarıdır. Ne hür sendikacılık demokrasisiz ne de demokrasi hür sendikacılık olmaksızın yaşayabilir.

TÜRK-İŞ topluluğu daima çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin savunucusu olmuştur» dedim. Evet doğrudur.

Demokrasi; çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi hür sendikacılığın şah damarıdır. Ne hür sendikacılık demokrasisiz ne de demokrasi hür sendikacılık olmaksızın yaşayabilir.

Bu sebebledir ki; 12 Eylül öncesinin derin acılara yol açan sarsıntısını Türk Silahlı Kuvvetlerinin müdahalesiyle geride bıraktığımız günlerden bu tarihe kadar, özellikle, Devletin yeniden şekillendirilmeye başlandığı Haziran 1982 den itibaren TÜRK-İŞ topluluğu çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin sağlıklı bir biçimde kurulabilmesi, kalıcı olabilmesi için yapılmak gerekenleri açık seçik ortaya koymuştur.

Anayasa Tasarısının tartışmaya açıldığı tarihten bugünlere kadar yapılan çalışmalarda önde gelen hedef bu olmuştur.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin sağlıklı ve kalıcı olabilmesi özünde hak ve özgürlüklere karşı saygı gösterilmesine, «ekmek» sorununun sosyal adalet gereklerine uygun bir biçimde çözülmesine, bu yoldan toplumsal barışa ulaşılabilmesine bağlıdır.

Bu; hür sendikacılık akımının üç kelime ile özetlediği «EKMEK. BARIŞ, ÖZGÜRLÜK» mücadelesidir.

Herkese ekmek..

Siyasal ve ekonomik demokrasi yoluyla hürriyet...

Adalet temeline dayalı barış...

Hür sendikacılık akımının; bu akımın yurdumuzdaki yegâne temsilcisi olan TÜRK-İŞ topluluğunun hedef aldığı toplumsal düzenin kurulabilmesi, bu «ÜÇ»lünün tartışmasız bir şekilde gerçekleştirilebilmesine bağlıdır.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi bunlarla ayakta kalır, bunlarla sağlıklı ve kalıcı olabilir.

Devletin, çalışanları koruyucu sosyal, iktisadi ve mali tedbirler alma ödevi ikinci plâna atılır; kişinin öz çıkarına dayalı bir anlayış sosyal adalet gereklerine tercih edilirse, demokrasinin geleceğine güvenle bakmak zorlaşır.

NOTLAR...

İzmir'in işçi hareketi tarihi içindeki önemi, 11 Mart Türk-İş toplantısı ile bir kez daha arttı.

☆

Atatürk Spor Salonu saat 9'dan itibaren dolmaya başladı.

☆

Salon sade bir görünümle düzenlenmiş, Atatürk'ün büyük bez posteri ve iki büyük Türk bayrağının dışında herhangi bir flama konulmamıştı.

☆

Kürsünün hemen arkasında **«İşçilerden Başkana»** yazılı bir çiçek duruyordu.

☆

Saat 10 olduğunda, Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**'ın salona girmek üzere olduğu açıklandı. Aynı anda **Şevket Yılmaz** salona girdi ve karanfil yağmuru başladı.

☆

İşçiler, Türk-İş Genel Başkanına büyük bir sevgi gösterdiler.

Genel Başkan ve sendika liderleri, çiçeklerle çevrilmiş bölümde yerlerini aldılar.

☆

Türk-İş Genel Mali Sekreteri **Ömer Ergün,** Genel Eğitim Sekreteri **Kaya Ozdemir,** Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban,** bağlı sendikaların yöneticileri isimleri okunarak tanıtıldı.

☆

Türk-İş Genel Sekreteri **Sadık Şide,** aynı gün Ankara'da toplanan Asgari Ücret Tesbit Komisyonunda bulunmak zorunda olduğundan, İzmir'e gelememişti.

☆

Şevket Yılmaz'ın konuşması salonda büyük heyecan yarattı. Her cümlesi uzun alkışlarla karşılandı.

☆

Konuşmasını bitirdiğinde, elini öpen bir işçi çocuğunu kucağına alan **Şevket Yılmaz, «Bunlara bırakacağımız Türkiye için ne yapsak azdır. Unutmayalım ki, Türk'e Türk'ten başka kimsenin faydası yoktur»** dedi.

☆

Konuşmasını bitirip kürsüden ayrılırken, **Yılmaz**'a işçiler tarafından iki buket verildi. Bu sırada Türk-İş Genel Başkanını ayakta alkışlayan işçilerin yeniden çiçek yağmuru başlattığı görüldü. **Şevket Yılmaz** tribünlere doğru yürüdü ve elindeki buketleri işçilere verdi.

☆

Toplantının bittiği belirtildiğinde, **Şevket Yılmaz** kendisini bir sevgi çemberi içinde buldu. İşçilerle Türk-İş Genel Başkanı sarmaş dolaş olmuştu. Bu tablodan gözyaşlarını tutamayanlar vardı.

☆

Türk-İş'in İzmir toplantısı, Türk işçi hareketinin yeni demokratik düzene geçiş heyecanını ve kararlılığını gösteren görkemli bir adım oldu.

«Herkese ekmek» dedim. «EKMEK» sorunu, herşeyden önce, ülkenin yapısal sorunlarının çözülmesine bağlıdır.

«EKMEK» sorunu, ekonomik büyüme sorunudur.

«EKMEK» sorunu, işsizlikle mücadele sorunudur.

«EKMEK» sorunu, işinde, işsizliğinde, hastalığında, yaşlılığında güvence sorunudur.

«EKMEK» sorunu, adaletli gelir dağılımı sorunudur.

«EKMEK» sorunu, mutfak sorunudur.

«EKMEK» sorununun üstesinden gelebilme; bu sorunun çözümü, her şeyden önce «Devletin niteliği» ile ilgilidir.

Devlet, iktisaden güçsüzü, iktisaden güçlüye karşı korumak zorundadır.

Devletin, çalışanları koruyucu sosyal, iktisadi ve mali tedbirler alma ödevi ikinci plana atılır; kişinin öz çıkarına dayalı bir anlayış sosyal adalet gereklerine tercih edilirse, demokrasinin geleceğine güvenle bakmak zorlaşır.

Devlet Baba, olması gereken yerde; iktisaden güçsüzün yanında olmalıdır.

Türkiye ekonomisi, 1970'lerin sonunda girdiği bunalımdan henüz tam çıkabilmiş değildir.

1980 Sonrasında fiyat artışları ve ihracat alanlarında nisbi de olsa olumlu etkisi görülen politikaların, Türkiye'yi içinde bulunduğu dar boğazdan çıkarabildiğini söyleyebilmek ne yazık ki, şu anda mümkün değildir.

Büyüme hızı, olması gereken düzeye halen çıkamamıştır.

Devletin gelir yetersizliği sorunu çözülebilmiş değildir.

İşsizlik, Türkiye ekonomisinin en büyük sorunlarında biri olmaya devam etmektedir.

Gelecek beş yıllık dönemde yüzde 2,2'lik bir nüfus artışı ve yüzde 1,5'luk işgücü arzı beklenen Türkiye'de, işsizliğin bulunduğu seviyede korunması için bile, yılda 1 milyon 400 bin kişiye yeni iş imkanı sağlamak gerekmektedir.

Genç bir nüfusa sahip olan Türkiye'mizde özel tedbirler alınmazsa, gelecek nasıl olacaktır? Çocuklarımızı nasıl bir yarın beklemektedir?

«İşsizlik nasıl önlenecektir ya da istihdam hacmi nasıl arttırılacaktır» sorusuna, bu tarihe kadar emek/yoğun yatırımlara ağırlık verilmesi ve «Sanayide tam kapasiteye ulaşılması» öne-

Yılmaz: Yasalardan şikâyetimiz var

NOTLAR

"Türk'e Türk'ten başka kimsenin faydası yoktur"

Genel Başkan Şevket Yılmaz, konuşmasının sonunda kendisine verilen iki buket çiçeği yan işçilere hediye etti.

Yılmaz "Kaygım büyüyo

Türk-İş Başkanı, İzmir'deki taban yönelik toplantıda karanf yağmuruna tutuld

Toplantıya 5 bin işçi ka

Şevket Yılmaz: "İşsizlik en büyük sorun"

"Asgarî ücretle insanlar nasıl aç kalır bilmezler"

İzmir

"Tabana yönelik" ilk topl

Türk-İş'in İzmir'de düzenlediği ilk "tabanla görüş alışverişi" toplantısına katıldı. Türk-İş Genel Başkanı Yılmaz, toplantıda yaptığı konuşmada, H dayız... Gemi su alırsa işverenler de isterr. Bunu bilmiyorlar mı dedi.

"Sendikalar yok sayılamaz"

Yılmaz: Kaygılarımız gittikçe büyüyor

Refik SONMEZSOY yazıyor

İlk gövde gösterisi

11/Mart/1984'de İZMİR ATATÜRK SPOR SALONUNDA DÜZENLENEN TOPLANTI, BASINDA GENİŞ YANKI UYANDIRDI. 12 MART TARİHLİ GAZETELERİN BİRİNCİ SAYFALARINDA ŞEVKET YILMAZ'IN KONUŞMASI VE TOPLANTIYA KATILAN 5 BİN İŞÇİNİN HEYECANI YER ALIYORDU.

rileri dışında bir cevap verilebilmiş değildir.

Bir yanda bu cevaplar, öte yanda ağır ihmal vardır. Otomasyon bazı işkollarında kapıya dayanmıştır.

Bir de işverenlerin, iş çevrelerinin, konuyu saptırmaya çalışması vardır.

Gelir dağılımında giderek büyüyen adaletsizliği; gerçek ücretlerdeki yarı yarıya azalmayı, kara mizah konusu olan mutfağı görmezlikten gelen; Devleti tüm imkanlarıyla yanlarında isteyen bu gibiler için işsizliğin çözümü ücretlerin dondurulmasına, sosyal yardımların kaldırılmasına, serbest toplu pazarlığın unutulmasına bağlıdır.

Bunların gözünde, alın terini akıtan, kalkınmada tüm ağırlığı omuzlarında taşıyan, gelir değil «ücret» vergisi ödeyen işçiler «mutlu azınlık» olup, çıkmışlardır.

Bunlara göre enflasyonun da, üretim düşüklüğünün de sebebi işçilerdir.

Yüzde 43'lerin çok gerisinde kalan, ama bunca gerçek karşısında verilmek zorunda kalınan 2 bin liralık bir farka bile bu sebeblerle karşıdırlar.

Asgari ücret gündeme gelir gelmez, bunun, başta inşaat sektörü olmak üzere, diğer önemli sektörlere 3-4 misli yansıyacağı haberlerini şimdiden yaymaya başlayanlar, gene aynı anlayışın, aynı yapının insanlarıdır.

Bugünkü asgari ücretle insanlar nasıl AÇ kalır bilmezler, düşünmezler.

Bu gibiler, hayatlarının hiçbir döneminde «asgari ücrete» mahkum olmamışlardır. Bugünkü asgari ücretle insanlar nasıl AÇ kalır bilmezler, düşünmezler.

Bu çarpık yaklaşımla yarınları değil, «bugünü» yaşama alışkanlığı ile «ekmek» sorununun çözümünde hiçbir mesafe alınamaz.

Sorun ortada kaldığı sürece, maalesef demokrasi de tartışmalı olmaya devam eder.

«Ekmek» gibi «siyasal ve ekonomik demokrasi yoluyla hürriyet» de, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin yarınları için, sağlıklı ve kalıcı olabilmesi için temel şarttır.

Bu konuda önce bir noktada «Sendikaların, sendikacılık hareketinin, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi içindeki yeri» konusunda birleşmek lazımdır.

Türkiye; ekonomik ve sosyal görüş ve hedeflerini paylaşmasa bile, çoğulcu ve özgürlükçü

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU KARARIYLA, İŞÇİ HAREKETİNİN KARŞI KARŞIYA BULUNDUĞU SORUNLARIN ANLATILMASINI AMAÇLAYAN TOPLANTILARDAN BİRİNCİSİ İZMİR'DE YAPILDI. BASIN, BU TOPLANTIYA GENİŞ YER VERDİ

demokrasi içinde sendikanın varlığının kabul edildiği noktadan, sendikayı «yok» farzedecek bir noktaya asla getirilemez. Hiç kimse bunu yapamamıştır.

Hür sendikacılıktan, hür sendikacılık anlayışından sapılmadığı sürece, hiç kimse bunu yapamayacaktır.

Sendikaların, hür sendikacılık hareketinin çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin en önde gelen teminatı olduğunda, demokrasiye içtenlikle bağlı herkesin, her çevrenin birleşmesi lazımdır.

Bir ülkede hür sendikacılık çembere sokulmak istenirse; çalışanlar içinde önemli bir kesim, salt çalıştırılma statüleri sebebiyle sendika özgürlüğünden mahrumsa; sun'i ayırımlarla temel hak ve özgürlüklerden yoksun hale getirilmeye çalışılıyorsa; işçiler ekonomik hak ve özgürlüklerini, çıkarları korumak ve geliştirmek için kurdukları örgütleri özgürce yönetemiyor, yöneticilerini yasal tahditler sebebiyle serbestçe seçemiyor, iş programlarını ve çalışma hedeflerini özgürce belirleyemiyorsa; sendikalar toplumdan tecrit edilmiş bir biçimde, İdarenin keyfi tasarruf ve kararlarına karşı etkin güvencelerle korunamıyorsa, o ülkede demokrasi tartışmalı hale gelir.

Kamu özgürlükleri, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin gereklerine göre düzenlenmemişse; düşünce özgürlüğü kısıtlı, basın suskunsa; işçinin çalıştığı işyerlerinin yönetimine ve denetimine katılma hakkı elinden alınmışsa, demokrasi tartışmalı olur.

Bunun gibi; işçi/işveren çıkar çelişkilerini akılcı dengelere kavuşturabilmenin, iş uyuşmazlıklarını en aza indirebilmenin yegane aracı olan serbest toplu pazarlık ve bu hakkın yegane teminatı olan grev, kısıtlamalar yüzünden etkin biçimde kullanılamıyorsa, «sorunlar mecburi tahkim yoluyla çözülmeli» düşüncesi egemen kılınmak isteniyorsa, demokrasinin geleceğine güvenle bakmak zorlaşır.

Siyasal ve ekonomik demokrasi yoluyla hürriyet sadece bunlarla sınırlı da değildir.

Kamu özgürlükleri, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin gereklerine göre düzenlenmemişse; düşünce özgürlüğü kısıtlı, basın suskunsa; işçinin çalıştığı işyerlerinin yönetimine ve denetimine katılma hakkı elinden alınmışsa, demokrasi tartışmalı olur.

Bizlere, sizlere düşen görev ise, demokrasiyi tartışmalı olmaktan çıkarmak; kalıcı ve sağlıklı olmasına gayret sarfetmektir.

TÜRK-İŞ topluluğu bu gayret içinde olmuştur. Bu gayret içinde olmaya devam edecektir

«Ekmeği»; «siyasal ve ekonomik demokrasi yoluyla hürriyeti» sağlayabilen bir yapı, toplumsal huzurun da, adaletli bir barış düzeninin de ön şartıdır. Bu «ÜÇ»lü, demokrasinin teminatıdır.

Bugün herkesce cevabı araştırılmak gereken soru, «Türkiye'nin bu noktaya ne kadar yakın olduğu ve aradaki mesafenin kapatılabilmesi için nelerin yapılması gerektiği» sorusudur.

Ekmek»te...

«Sendikal hak ve özgürlüklerde» sıkıntı vardır

Sıkıntının kaynağını herkes iyi görmelidir.

Sıkıntının kaynağı kötü niyettir.

Bu sıkıntı, işçiye ücretini vermeyen işverenin tutumunda vardır.

Bu sıkıntı, iflasını isteyip, milyarlarca lira işçi alacağının üstüne yatmaya kalkışanın sorumsuzluğunda vardır.

Bu sıkıntı, işçiyi gerçek anlamda temsil eden sendikaların karşısına sarı sendika kurdurup, baskı yapmaya kalkışanda vardır.

Bu sıkıntı, işçiden kestiği dahil, milyonları bulan prim borcunu ödememek için her çeşit dalaveryi çevirenlerimizde vardır.

Bu sıkıntı, kanun hükümlerini çiğneyerek, kayırmayı planladığı sendikaya tabela astıranda; tatil günü Noter ayarlayarak işçileri baskı ile sendikasından edende vardır.

Bu sıkıntı, kendi batağını kapatabilmek için işyerini kapatmaya çalışan, işçinin yılların emeği sonunda eline geçebilecek yegâne teminatı olan kıdem tazminatının üstüne yatan, resmi mercileri aldatanlarda vardır.

Bu sıkıntı, işçiyi «sendikalı» diye işinden atmaya kalkışanda vardır.

Bu sıkıntı, sözleşmeye rağmen işçiye hakkını vermeyende, «gitsin yıllar sonra mahkemeden karar alsın» diyende vardır.

Bu sıkıntı, işçinin sağlıklı çalışması için gerekli yasal tedbirleri bile almayan, orada bile kârını düşünenlerde ve denetleme görevini yapmayıp, göz yumanlarda vardır.

Bu sıkıntı, çeki bile karşılıksız çıkanda, işçinin üç kuruş parasına göz dikende vardır.

Bu sıkıntılar sadece Ege'de değil, yurt düzeyinde bazı yerlerde vardır.

Bunlar içinde «basiretli» olanı, emeğe saygı göstereni, hak ve hukuk tanıyanı yok mudur? Elbette bu gibiler de vardır. Ama bir azınlıktan öteye gitmemektedir.

Diyalog için diyalog şartlarının yaratılması lâzımdır.

Değerli arkadaşlarım,

Adaletli ve haysiyetli bir barış...

Bu hepimizin özlemidir.

Hür sendikacılık akımının en önemli vasfı, çoğulcu ve özgürlükçü bir yapı içinde, sistemde kaynaklanan çatışmaları «diyalog» yöntemi ile çözmeyi benimsemiş olmasıdır. Batı demokrasisinin en önemli yönü, çoğulcu bir yapıda, karşıt görüşlere sahip olanların varlığını kabul etmek, çatışmaları diyalog yoluyla çözmeye çalışmaktır.

Ama, diyalog için diyalog şartlarının yaratılması lazımdır!

Bu şartları yaratabilmek için de, yaşatabilmek için de yıllardır çalışıyoruz.

Alçak gönüllülükle, efendilikle, dikkatle, sorumlulukla, Yasalardan milim sapmadan sorunları çözmeye uğraşıyoruz.

Ama herkes bilmelidir ki; işçi/işveren ilişkilerinde sağlıklı bir yapı, sadece bizlerin katkısı ile kurulamaz.

Sorunları çözmede diyalog yöntemini tek başına bizler yaşatamayız.

Açıkca belirtiyorum: İşverenler, çok dikkatli bir durum muhasebesi yapmak zorundadırlar.

Bu sorumsuzlukla; işçinin hakkını vermemekle, sarı sendikalar yaratmakla, işçinin ücretinin ve tazminatının üstüne yatmakla, Devletten vergiyi, sigortadan primi kaçırmakla, «Fırsat bu fırsattır» deyip, işçinin temel haklarının ortadan kaldırılması için gerçekleri saptırmakla Türkiyede işler nerelere gider?

Kendileri bunun neresinde kalır?

İşverenler ve işveren örgütleri bunları dikkatle değerlendirmek zorundadır.

İşçi hak ve özgürlükleri bir lütuf değildir.

Gerçekte bu durum muhakemesi sadece işverenler tarafından değil, Türk milletinin mutluluğunu, huzurunu hedef alan çalışmalara ve sorumluluğa talip olan herkes tarafından dikkatle yapılmalıdır.

Bu yapılırken; işçiler adına «hak» dediğimiz, «hürriyet» dediğimiz unsurların, demokrasiyi «demokrasi» yapan temel niteliklerin birer «ihsan» olmadığı kabul edilmelidir.

İşçi hak ve özgürlükleri bir lütuf değildir.

İşçi hak ve özgürlüklerini düzenleyen uluslararası hukuk kuralları, hukuk anlayışında ulaşılan seviye, işçi haklarının temel insan hakkı olarak kabulü ve tüm uluslararası belgelerde yerini bulması işçilerin yıllar süren mücadelesinin sonucudur.

Bu mücadele ile özgürlükler küçük bir azınlığın imtiyazı olmaktan çıkarılmıştır.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi bu temel üzerinde yükselmiştir.

Eğer böyle bir demokrasi anlayışından yana isek, demokrasiyi gerçekten içimize sindiriyorsak, tüm kurallarına saygılı olmak zorundayız.

Nedir bu kurallar?

Neyin eksikliği var?

Birçok eksiklikler vardır.

İşçi hak ve özgürlüklerinin gerçek anlamda var olup, olmadığı sorusunu sorduran çok sayıda eksiklik vardır.

İşçi hak ve özgürlüklerini düzenleyen yasalardan söz ediyorum.

Kaygımız büyümektedir.

Sendika yöneticiliğinde aranan şartlar,

Sendika kuruculuğunda aranan nitelikler,

Bazı çalışanların sendikalaşma hakkından yoksun duruma sokulması,

Sendikların iç yönetimlerine müdahale eden hükümler,

Sınırları belirsiz idari denetim, kaygı kaynağıdır.

Bu düzenlemeler, işçi hak ve özgürlüklerini teminat altına alan uluslararası hukuk kurallarına aykırıdır.

Bu düzenlemeler, büyük Atatürk'ün direktifleriyle girdiğimiz Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Teşkilatı'nın sözleşmelerine aykırıdır.

Sadece bunlar mı?

Sıkıntıya yol açan bu tavır sürdürülmeye çalışılırsa fırtına olur. Böyle bir fırtına, barışı alır götürür.

Toplu sözleşme kurumunda, özellikle grev hakkına yönelik sınırlamalar, grev yasakları, hükümete grevi erteleme imkanının verilmesi ve sonuçları, grevin durdurulma şartları, grev gözcülerinin ve grev mahallinin tabi olacağı rejim, ihlal halinde karşılaşılacak fevkalade ağır müeyyideler, işverenlere stoklarını eritme, mamül, yarı mamül ve ham maddelerin grev sırasında işyerine sokulması ve işyerinden çıkarılması imkanlarının tanınması, çalışma şartlarının düzenlenmesinde mecburi tahkimi ön planda tutan yaklaşım, bütün bunlar, bu kısıtlamalar derin kaygı konusudur.

Böyle bir değerlendirme yapılmazsa, sıkıntıya yol açan bu tavır sürdürülmeye çalışılırsa fırtına olur.

Böyle bir fırtına, barışı alır götürür.

Buna kimsenin hakkı yoktur.

Biz, bir defa, kural olarak, yasalara saygı istiyoruz.

Biz; «işçinin yasaların teminatı altındaki hakları, özgürlükleri çiğnenmemelidir» diyoruz.

Yasalardan, yasaların bazı hükümlerinden ciddi şikâyetimiz vardır. Ama, şikayet ayrı, mevcudun çiğnenmemesini istemek ve beklemek gene ayrıdır.

Bunlar değiştiğinde, gene aynı şeyi, yasalara saygı gösterilmesini isteyeceğiz.

Yapılmak istenen durum muhakemesinin temel konuları bunlardır.

Bunlar gibi, İş Yasasının çıkmazları vardır.

İşçi hak ve özgürlüklerini dolaylı olarak ilgilendiren çeşitli yasaların yol açtığı çıkmazlar vardır.

Sorunun en talihsiz yönü, tüm bu düzenlemeler karşısında, yarını değil, bugünü yaşayan bir kısım işverenlerin «Tamam, mesele bitmiştir...» demeleridir. Memnunniyetleridir.

İşverenler, yarattıkları bu cenderenin, geçmişte olduğu gibi, gün gelir kendilerini de ciddi çıkmazlara sürükleyebileceğini görmüyorlar.

Çökmüş bir toplu pazarlık sisteminden ,kendilerinin de işçi/işveren ilişkilerinin de büyük zararlar görebileceğini hesaba katmıyorlar.

Diyelim ki; bunu görmemek, hesaba katmamak «işlerine geliyor». Ya diğerleri?..

İşte, «herkes bir durum muhakemesi yapmalıdır» derken, «Yarınlara nasıl yön verilecektir» sorusuna cevap bekliyorum.

Bu soruya dikkatle cevap verilmelidir. Hepimiz bu ülkenin çocuklarıyız. Hepimiz bu ülkede yaşıyoruz. Yurdumuzun yarınları, milletimizin mutluluğu, devletimizin gücü ve güvenliği hepimizin sorunudur. Her vesile ile söyledim, tekrarlıyorum:

«Hepimiz aynı geminin içindeyiz. Bu değerlere omuz silkemeyiz. Bana ne diyemeyiz.»

İşte bu sebebledir ki; ilkeleri, inançları, geleneği, çalışma yöntemi, değerlere olan sarsılmaz bağlılığı bilinen bir topluluğun, Türk-İş topluluğunun yöneticisi olarak, bir işçi olarak, dışımızda kilere sesleniyorum:

Geliniz, işçinin hakkına, hukukuna saygılı olmanın, emeğe lâyık olduğu değeri ermenin asgari koşullarını birlikte tesbit edelim.

Geliniz, işçi hak ve özgürlükleri önündeki engelleri beraber aşalım,

Geliniz, bu engellerin, sorumsuz davranışların sosyal yapımızda yol açabileceği tahribatı bu günden önleyelim,

Geliniz, işçinin hakkına hukukuna saygılı olmanın, emeğe layık olduğu değeri vermenin asgari koşullarını birlikte tesbit edelim.

Geliniz, işçi hak ve özgürlüklerine saygı ile bakılan bir ortamın Türkiye'yi ulaştıracağı kalkınma seviyesinden birlikte gurur duyalım.

Geliniz, bizleri izleyecek nesillere, «çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi yaşatacak şartları biz yarattık» diyebilelim.

Bu sonuç, Türk milletinin isteğine ve özlemlerine uygun olur.

«Ekmek»... «Siyasal ve ekonomik demokrasi yoluyla hürriyet», ve adaletli, haysiyetli barış...

Omuz omuza yapacağımız çalışmaların hedefi budur. Bu hedefe ulaşabilmenin ön şartı, birlik ve beraberliktir. Bu hedefe ulaşabilmenin temel şartı, elele vermektir. Birbirini sevmektir. Birbirine destek olmaktır. Bölünmemektir.

İşçi hareketi olarak, işçiler olarak sendikaların safında bütünleşmek bu safları sıklaştırmaktır.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi yolundaki düşüncelerimizi, temel ilkelerimizi hür sendikacılığı, batı demokrasilerde 85 milyon işçi ile el ele üstlendiğimiz insancıl hedefleri herkese anlatmaktır.

Bıkmadan, usanmadan, kızmadan bu görevi yapmak zorundayız.

Çocuklarımıza daha ileri bir Türkiye. sağlıklı bir demokrasi işçi hak ve özgürlüklerine saygısızlık yapılamayacak bir ortam bırakabilmek için aralıksız çalışmak zorundayız.

İşçi kardeşlerim,

İşyerinde sendikal sorumluluk yüklenen temsilciler,

Yöneticiler, hepiniz, hepimiz, Ekmeği - Barışı - Özgürlüğü» en adaletli şekilde en haysiyetli şekilde sağlayacak şartları yaratmaya mecburuz. Kenetleneceğiz. Dayanışmamızı bozmayacağız. İşçiler olarak Türk Milletinin gurur kaynağı olmakta devam edeceğiz.

Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum.»

Bunlar için ne yapsak azdır

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın bir saat süren konuşmasını kürsünün yanında ayakta izleyen bir işçi çocuğu, konuşma bittiğinde Yılmaz'ın elini öptü. Türk-İş Genel Başkanı, çocuğu kucakladı ve «Bunlara bırakacağınız Türkiye için ne yapsak azdır. Unutmayalım ki, Türk'e Türk'ten başka kimseden fayda yoktur» dedi.

DERİ-İŞ YETKİ ALDI

İSTANBUL VALİLİĞİ TARAFINDAN GEREKLİ BELGENİN ZAMANINDA ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA GÖNDERİLMEMESİ YÜZÜNDEN 7 NUMARALI İŞKOLUNDA YETKİLİ SENDİKA BELİRLENEMEMİŞTİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 2821 Sayılı Sendikalar Yasasının 60. maddesi gereğince işveren ve işçi kuruluşları tarafından yapılan bildirimlere göre belirlenen işkolları istatistiği 17 Şubat tarihinde yayımlanmış, 7 numaralı işkolunda hiçbir sendikanın genel kurulunu yaptığına dair belgenin Bakanlığa intikal ettirilmediği gerekçesiyle bu işkolunda yetkili işçi kuruluşu yer almamıştı.

Türk-İş üyesi DERİ-İŞ Sendikasının İstanbul Valiliği nezdinde girişimleri sonucu, genel kuruluna ait evrak Bakanlığa intikal ettirilmiş, ancak, yayımlanan istatistikte bir değişiklik yapma yetkisi bulunmadığı için konunun 15 gün içinde Mahkemeye intikali gerektiği bildirilmişti.

Deri-İş Sendikasının Ankara 2. İş Mahkemesinde açtığı dava sonunda, Deri işkolunda bu sendikanın % 25,51 oranında işçiyi temsil ettiği kesin olarak belirlendi.

Türk-İş 1. Bölge Temsilcisi **İsmail TOPKAR,** TOLEYİS kongresinde konuşurken.

TURİZM-İŞ TOLEYİS'E KATILDI

● 3500 İŞÇİ DAHA TÜRK-İŞ ÇATISI ALTINDA

Bağımsız olarak faaliyet gösteren Turizm-İş Sendikası, Türk-İş üyesi TOLEYİS Sendikasına katıldı.

25 Numaralı Konaklama ve Eğlence Yerleri işkolunda yoğun bir teşkilâtlanma çalışması içine giren TOLEYİS Sendikası ile bağımsız Turizm-İş Sendikası yetkililerinin görüşmeleri sonunda Türk-İş çatısı altında bütünleşme yolunda görüşbirliği sağlandı.

11 Mart Pazar günü İstanbulda genel kurulunu toplayan bağımsız Turizm-İş Sendikası, kendisini fesh'ederek TOLEYİS saflarına katılma kararı aldı.

Aynı gün TOLEYİS Sendikası da olağanüstü genel kurulunu topladı ve iltihak kararı alan Turizm-İş Sendikasının Marmara Bölge Şubesi olarak kabulünü kararlaştırarak gerekli tüzük değişikliğini yaptı.

Türk-İş 1. Bölge Temsilcisi **İsmail Topkar**, Turizm-İş Sendikasının TOLEYİS'e katılması kararı aldığı genel kurulda yaptığı konuşmada, 25 numaralı işkolunda hiçbir sendikanın yüzde 10 barajını aşamadığına dikkati çekti ve **«Toplu sözleşme yapabilmek güçlü sendikacılığı bu işkolunda da kurabilmek için bütünleşmek gerekir»** dedi.

TURİZM-İŞ'İN TOLEYİS'E KATILMA KARARI OYBİRLİĞİ İLE ONAYLANDI

Milli Güvenlik Konseyi'nin İşçi-İşveren ilişkilerini düzenleyen karar ve bildirilerinin yürürlükten kalkmış olduğunu, ancak Sıkıyönetim Komutanlıklarının bölge düzeyinde yapacakları uygulamaların saklı bulunduğunu bildirir Genelkurmay Başkanlığı yazısı

AD. MÜŞ. : 2723-81/Huk. İş.
Konu : İşçi - İşveren İlişkileri

İLGİ :

(a) Gn Kur. Bşk.'lığının 21 Mayıs 1982 gün ve Ad. Müş.: 2723-81/Huk. İş. Sayılı Yazısı.

(b) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 5 Ocak 1984 gün ve Sayı : 13.0-613 sayılı yazısı.

(c) Gn. Kur. Bşk.'lığının 6 Aralık 1983 gün ve ISTH. 7130-628-83/ SYNT. Sayılı mesajı.

1. Anayasa'nın geçici 2 nci maddesi gereğince, Millî Güvenlik Konseyinin hukuki varlığının sona ererek, Cumhurbaşkanlığı Konseyi haline dönüştüğü, **Bu nedenle Millî Güvenlik Konseyinin 3 numaralı kararı. 15 numaralı bildirisi ve 72 numaralı kararına istinaden kaleme alınan ilgi (a) yazıda saptanan prosüdürün uygulanmasına devam edilip edilmeyeceği, ilgi (b) ile sorulmaktadır.**

2. Anayasa'nın 177 nci maddesinin (a) bendinde; Anayasa'nın «çalışma ile ilgili hükümler, toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt ile ilgili hükümler»inin yeni kanunları çıkarıldığında veya mevcut kanunlara değişiklik yapıldığına ve herhalde en geç Türkiye Büyük Millet Meclisi göreve başladığında yürürlüğe gireceği, ancak bu hükümler yürürlüğe girinceye kadar mevcut kanunlar ile Millî Güvenlik Konseyinin bildiri ve kararlarının uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu hukuki durum, ilgi (c) mesajla Sıkıyönetim Komutanlıklarına, «işçi işveren ilişkilerinin yürürlüğe girmiş olan İş Kanunu hükümlerine göre yürütüleceği, ancak Sıkıyönetim Komutanlıklarının, gerek gördükleri takdirde 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunundaki yetkilerini kullanabilecekleri» şeklinde iletilmiştir.

3. Sıkıyönetim Komutanlıkları kamu düzenini korumak amacıyla 1402 sayılı kanuna dayanarak işçi çıkarma yasağıyla ilgili olarak bildiriler yayınlamış olup, bu konuda, bölgelerindeki Devlet Kurum ve Organlarından istemlerde bulunmaları da mümkündür. Bu istemlerin yerine getirileceği, 1402 sayılı Kanunun 2 nci maddesi 6 ncı fıkrası açıkça ifade edilmiştir.

4. Yukarıdaki maddelerde açıklanan durum karşısında, Millî Güvenlik Konseyinin işçi - işveren ilişkilerini düzenleyen karar ve bildirilerinin yürürlükten kalktığı, bu karar ve bildirilerin uygulanmasıyla ilgili genelge ve yazıların da, artık tatbik imkânının kalmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, işçilerin işten çıkarılmaları konusunda, ilgi (a) ile saptanan prosedürün uygulanması mümkün görülmemektedir. Ancak Sıkıyönetim Komutanlarının, gerek gördüklerinde bölge düzeyinde yapacakları uygulamaların mahfuz olduğu açıktır.

Gereği ve bilgilerini arz ederim.

İşçinin, işverenin vaad ve teşviki ile ödence ve sosyal haklarının verilmesi koşuluyla istifa etmesi, işverenin kıdem ödencesini ödemesini gerektirir

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU

E. 1981/9-282
K. 1983/610
T. 1.6.1983

ÖZET : İş akdinin, işverenin vaad ve teşviki sonucu, ödence ve sosyal haklarının ödenmesi koşuluyla, işçinin istifası üzerine bozulması «İş Akdinin Koşullu Feshi»'ne girer Bu durumda, istifayı işleme koyan işveren işçinin kıdem ödencesini ödemekle yükümlüdür.

DAVA : Taraflar arasındaki «kıdem tazminatı» davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; İstanbul 10. İş Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen 16.6.1980 gün ve 1978/155, 1980/293 sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 17.10.1980 gün ve 9053-10851 sayılı ilamı :

(... Davacı, 31.8.1977 tarihli dilekçesinde ailevi nedenlerle işinden ayrılmak zorunda olduğunu ve çalışma süresinin karşılığı olan tazminat ve sosyal haklarının verilmesi suretiyle 19.9.1977 tarihinden geçerli olmak üzere istifasının kabulünü istemiş ve anılan tarihte de işyerinden ayrılmıştır.

Davacının dilekçesindeki istifa sözcüğü işten ayrılmak anlamında bir fesih bildirimidir.

Fesih iradesi kural olarak; şarta bağlı olarak açıklanamaz. Feshi şarta bağlayan irade açıklamasına muhatap olan taraf şartı kabul edip etmemekte muhtardır. Karşı tarafa ulaşmış bulunan fesih bildiriminden de vazgeçilemez. Bu yoldaki irade açıklaması karşı tarafın kabulüne bağlı olmadığına göre davacı tarafından keşide olunan ihtarnamenin cevapsız bırakılmış olması dilekçede öne sürülen şartların zimnen kabul edildiği anlamına da gelmez. İşten ayrılanlara kıdem tazminatlarının ödeneceğinin işverence vaad olunduğu iddiası da kanıtlanmamıştır. Bu durumda hizmet sözleşmesini kendisi feshetmiş bulunan davacının kıdem tazminatına müstehak görülmesi yasaya aykırıdır...)gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda; Mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

KARAR :

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra gereği görüşüldü.

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki kanıtlara, direnme kararında gösterilen gerektirici nedenlere göre, usul ve yasaya uygun olan **direnme kararını nonanması gerekir.**

SONUÇ : Temyiz itirazlarının reddiyle, direnme kararının açıklanan nedenlerle ONANMASINA, oybirliğiyle karar verildi.

NOT :

İstanbul 10. İş Mahkemesinin 12.2.1981 gün, 649/20 Sayılı Direnme Kararı :

Davacı vekili, dava dilekçesinde, özetle; müvekkilinin 20/7/1972 tarihinden itibaren davalı şirkette satışservisi müfettişi olarak çalışır iken, kendi istekleriyle ayrılacak olan personele kıdem tazminatının verileceği yolundaki işveren beyanlarına istinaden sosyal haklarının verilmesi şartı ile 19/9/1977 tarihinde istifa ettiğini, emsali personele kıdem tazminatı ödendiği halde müvekkiline ödenmediğini, istifa dileğinin kabul edilip edilmediğinin bildirilmesi yolunda işverene keşide edilen ihtarnameye de cevap verilmediğini, görevi icabı İstanbul dışına yaptığı seyahatte ve müşterilerle temas icabı, fazla çalıştığı halde, fazla çalışma ücretlerinin de ödenmediğini, iddia ile fazlaya dair talep hakkı saklı kalmak üzere 15.000 lira kıdem tazminatı. 35.000 lira fazla çalışma ücreti ki TOPLAM 50.000 liranın faiz ve masraflarla birlikte davalıdan tahsilini talep etmiş ve;

Ayrıca, Mahkememizin 1980/145 sayılı dava dosyasına verdiği 11/3/1980 tarihli EK DAVA DİLEKÇESİNDE DE, bahis konusu mahkememizin 1978/155 sayılı dosyasında açılan dava sırasında saklı tuttuğu talebine metni, bu kerre bakiye alacağı 194.767.80 lira kıdem tazminatının da davalıdan tahsiline karar verilmesini ve iş bu 1980/145 sayılı dosyadaki davanın 1978/155 sayılı dosya ile TEVHİDİNİ İSTEMİŞ, bu talep üzerine 1980/145 sayılı dosyadaki dava 1978/155 sayılı dosya ile birleştirilerek dava 1978/155 sayılı dosya üzerinden intaç edilmiştir.

DAVALI vekili savunmalarında, özetle; davacının fazla mesai isteminin, Yargıtay içtihatları ile dayanıksız

olduğunu, prim alabilmek için işverenin talimatı dışında kendi yararı amacı ile (YAPMIŞ OLSA BİLE) fazla çalışma parası istemiyeceğini, ayrıca ücret bordrolarını herhangi bir itirazî —kayıt dermeyan etmeksizin— imzaladığını, istifa ederek işten ayrıldığından, kıdem tazminatı istenemiyeceğini belirterek, davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

Dosyaya, masraf listeleri, kasa tediye fişleri, ücret bordroları, ikramiye ve prim bordroları, iş sözleşmesi, parasal uygulamaya ilişkin işveren genelgesi, davacının işyerindeki şahsi dosyası, ibraz ile celbedilmiş, şahitler dinlenilmiş, bunların incelettirilmesiyle 24/10/1979 tarihli bilirkişi raporu istihsal olunmuş, bilahare buna vaki itiraz üzerine ayrı bilirkişiye dosya incelettirilerek 25/2/1980 tarihli rapor istihsal edilmiştir.

Toplanan delillere göre, davacının fazla mesai talebetmeye hakkı olmadığından, bu talebinin reddine, ancak, davacının kıdem tazminatı istemekte haklı olduğu kabul edilerek, bilirkişice yapılan hesaplamaya göre davacının, davalıdan 194.767.80 lira isteyebileceği anlaşılarak, bu paranın faiz ve masraflarla birlikte davalıdan tahsiliyle davacıya ödenmesine, Mahkememizce 1978/155 ESAS ve 1980/293 KARAR sayılı ve 16/6/1980 tarihli karar verilmiştir.

İşbu, Mahkememiz kararı, davalı tarafın temyiz etmesi üzerine YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİNİN 17/10/1980 tarihli ve 1980/9058 - 10851 SAYILI KARARIYLE bozulmuştur.

Her ne kadar, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, yukarıda tarih ve numarası belirtilen kararında: «... Davacı, 31/8/1977 tarihli dilekçesinde ailevi nedenlerle işinden ayrılmak zorunda olduğunu ve çalışma süresinin karşılığı olan tazminat ve sosyal haklarının verilmesi suretiyle 19/9/1977 tarihinden geçerli olmak üzere istifasının kabulünü istemiş ve anılan tarihte de işyerinden ayrılmıştır. Davacının dilekçesindeki istifa sözcüğü, işten ayrılma istediği anlamına bir fesih bildirimidir. FESİH iradesi, kural olarak şarta bağlı olarak açıklanamaz. Feshi şarta bağlayan irade açıklamasına muhatap olan taraf, şartı kabul edip etmemekte muhtardır. Karşı tarafa ulaşmış bulunan fesih bildiriminden de vazgeçilemez. Bu yoldaki iradeaçıklaması, karşı tarafın kabulüne bağlı olmadığına göre, davacı tarafından keşide olunan intarnamenin cevapsız bırakılmış olması, dilekçede öne sürülen şartların zimnen kabul edildiği anlamına da gelmez. İşten ayrılanlara kıdem tazminatlarının ödeneceğinin, işverence vaadolunduğu iddiası da kanıtlanamamıştır. Bu durumda hizmet sözleşmesini kendisi feshetmiş bulunan davacının, kıdem tazminatına müstahak görülmesi, yasaya aykırıdır.» GEREKÇE GÖSTEREREK Mahkememizin 1978/155 ESAS ve 1980/293 KARAR sayılı ve 16/6/1980 tarihli kararının bozulmasına çoğunlukla karar vermiş ise de;

Mahkememiz, işbu bozmaya uymayarak eski hükümde direnmektedir. Şöyle ki:

Önceki kararda da, belirtildiği üzere, **Davacının is tifa dilekçesi incelendiğinde, (Tazminat ve sosyal haklarının verilmesi kaydı ile istifa ettiği anlaşılmaktadır.)** Ve davalı işveren de **kendi isteği ile ayrılan personele kıdem tazminatı ödeyeceğine dair beyanda bulunmuş ve emsal kimselere bu şekilde kıdem tazminatı ödemiş ki; davacı da bunu gözönünde tutarak dilekçede bahsedilen şartla istifa dilekçesini vermiş ve istifa iradesini, kıdem tazminatı verilmesine bağlı tutmuş ve o suretle istifa kabul edilmiş olup olmadığı yolundaki ihtarnameye de davalı cevap vermemiş ve davacıyı işe çağırmamak suretiyle şarta bağlı istifa iradesini davalı taraf zimnen kabul etmiştir,** ki böylece **kıdem tazminatı ödenmesi hususunda taraflar arasında bir anlaşma doğduğu, gerek tanık beyanlarından, gerekse dosyadaki yazılı belgelerden anlaşılmaktadır.**

Şu halde, Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin mezkur kararına muhalefet eden üye Sayın Ş. KİTAPÇI'nın da karşı oy yazısında, belirttiği gibi, dosya münderecatına ve Mahkememiz hükmünün dayandığı yukarıda zikredilen gerekçelere ve aynı durumda ayrılmış olan TANIK (..... .....)'a haklarının verilmiş olmasına ve bu tanığın açıkça ifade ettiği üzere Bölge Müdürlüğünün bu suretle ayrılanlara haklarının verileceğini bildirmiş olduğunun anlaşılmasına, davacının ayrılma dilekçesinden sonra keşide ettiği protestonamede de haklarının verilmesini ısrarla ifade etmiş bulunmasına ve bu durumda ayrılmasının, haklarını almak için vukubulduğunun anlaşılmasına, binaen davacı, kıdem tazminatı istemekte haklıdır. Vebu itibarla bilirkişiye hesaplandırılıp Mahkememizce kabul edilen 1.194.767,80 lira kıdem tazminatının faiz ve masraflarla birlikte davalıdan tahsiliyle davacıya ödenmesine karar verilmesi gerekmekte ve o suretle,önceki kararda direnilmesi icabetmektedir.

HÜKÜM : 1 — Binaenaleyh, yukarıdan beri açıklanan nedenlerle davacının talep eylediği 194.767.80 lira kıdem tazminat iddiası sübuta erdiğinden bu paranın davalıdan tahsil edilerek davacıya Ödenmesine ve işbu hüküm altına alınan 194.767,80 liranın 15.000,00 lirasına tekabül eden kısma için 23/3/1978 tarihinde, mütebaki 179,767,80 lirasına tekabül eden kısmı için 11/3/1980 tarihinden itibaren hesaplanacak % 5 nisbetindeki kanuni faizin de davalıdan tahsiliyle DAVACIYA ÖDENMESİNE; davacının fazla mesai talebi ile fazla miktardaki taleplerinin REDDİNE,

2 — Harçlar K.'nu gereğince 5.813,00 lira harç alınması iktiza edip, peşin alınan 1.700,00 liranın mahsubu ile bakiye 4.113,00 lira harç parasının davalıdan tahsiliyle HAZİNEYE İRAT KAYDINA,

3 — Davacının bu dava dolayısıyle sarfettiği 3.177,00 lira mahkeme masrafının KABUL ve RED nisbetinde olmak üzere takdiren 20/23'i ile davacı vekiline takdir edilen 17.581,45 lira avukatlık ücretinin davalıdan tahsiliyle davacıya ödenmesine;

4 — Davalı tarafın işbu daya dolayısıyle sarfettiği 5.000 lira mahkeme masrafının keza takdiren 3/23'ü ile davalı vekili için takdir edilen 3.500,00 lira avukatlık ücretinin davacıdan tahsiliyle davalıya ödenmesine, mütedair Mahkememizce İTTİHAZ EDİLMİŞ BULUNAN 1978/155 ESAS ve 1980/293 KARAR SAYILI ve 16/6/1980 TARİHLİ ESKİ HÜKÜMDE DİRENİLMESİNE, (ISRAR EDİLMESİNE),

Yargıtay yolu açık olmak üzere, taraf vekillerinin yüzlerinde karar verilip, tefhim olundu. 12.2.1981

Emekli aylıklarının banka hesabına geçirilmesi

Yazan :
Osman Nuri TEKMAN
Türk-İş Sosyal
Güvenlik Uzmanı

21 Mart 1984 günlü gazetelerde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre «T.C. Emekli Sandığı, Bağ-Kur emekli, dul ve yetimlerinin, 1 Nisan'dan başlayarak uygulanacak yeni sistemle aylıklarının istedikleri bölümünü istedikleri bankalardan çekebileceklerini; aynı uygulamanın Sosyal Sigorta emekli, dul ve yetimleri için de 1 Mayıstа başlayacağı,

Amacın emekli, dul ve yetimlere daha iyi hizmet verebilmek, onları banka önlerinde uzun süre beklemekten kurtarmak ve bankacılık sistemine alıştırarak tasarrufa özendirmek olduğu,

Uygulamaya göre, emekli, dul ve yetimlerin aylıklarını almakta oldukları banka şubelerinde, adlarına birer mevduat hesabı açılacağı; emekli, dul ve yetimler adına gönderilen aylık ve gelirlerin açılan mevduat hesaplarına geçirileceği ve ödemelerin bu hesaplardan yapılacağı; böylece emekli, dul ve yetimlere aylıklarının istedikleri bölümünü, istedikleri zaman çekebilmelerine imkân sağlanmış olacağı; hesaba geçirilen aylık tutarının tamamının çekilmesi halinde, hesap kapatılmayarak müteakip dönemlerde, gönderilecek aylık ve gelirlerin yine bu hesaba geçirileceği..;» belirtilmiştir.

Haberde yeni sistemle, daha iyi hizmet verebilmek amaçlandığı belirtilip; bu amaca sevkeden nedenler de şöyle sıralanmaktadır:

1) Banka önlerinde uzun süre beklemekten kurtarmak,

2) Bankacılık sistemine alıştırmak,

3) Tasarrufa özendirmek.

Aldığı üç aylık ile üç ayını rahatlıkla geçirebilen bir-kaç emekli, getirilen uygulamaya esasen uygun hareket etmekte; emekli üç aylığını, ilk ödeme gününden birkaç gün sonra alıp, bir banka hesabına geçirtmekte ve bu parayı üç aya taksim ederek, bankadan parti parti çekmektedir. Bunlar, özellikle aylık ve iki aylık dönem sonu faiz ödemesi uygulamasında, gelecek iki ayın parasını bu tür hesaplara yatırarak bankacılık sistemine özenmiş; ancak bir yere ayırabilecek fazla parası olmadığından tasarrufa yönelememiştir.

Kanımızca banka önlerinde uzun süre beklemek,

1) Aldığı üç aylığın emekli, dul ve yetime yeterli olmamasından, üç ayın sonu gelmeden parasız kalmalarından,

2) Yukarıdaki nedenle borç para almak veya veresiye alış-veriş yapmak sonucu üç aylıkların ödeme gününe bağlı ödemelerin yapılabilmesi ve yeniden aynı sistemle yaşama çabasından,

3) Acaba bankaya üç aylık çekim geldi mi? endişesinden, ileri gelmektedir.

Emekli, dul ve yetim aylıklarının artırılması elbette bir hesaba ve imkâna dayanır; fakat yukarıda belirtilen durumdaki emekli, dul ve yetimlerden bankacılık sistemine alışmak ve özellikle tasarrufa özenme beklenemez.

Ancak emekli, dul ve yetimi «üç aylık çekim acaba bankaya geldi mi?» endişesinin verdiği psikolojik baskıdan kurtarılması mümkündür.

Bu psikolojik baskıdan kurtulmaları da, uzun süre T.C. Emekli Sandığının, bir ara da Sosyal Sigortalar Kurumu'nun uyguladığı ve bu tür sızlanmaların olmadığı **«bir yıllık dört üç aylık çekin ait olduğu yılın başından önce emekliye dula ve yetime gönderilmesi sistemi»** ile giderilebilir.

Bir yıllık çekini cebinde veya en emin bildiği yerde saklayan emekli, dul ve yetim, **«üç aylık çekim acaba bankaya geldi mi?»** endişesinden kurtulur ve **«çekim cebimde ne zaman bankaya gitsem üç aylığımı alabilirim»** düşüncesi ile hareket eder ve banka önlerinde uzun süre beklemekten kurtulur.

SAMSUN'DA DÜZENLENEN «TÜKETİM KOOPERATİFLERİNDE MALİ YÖNETİM VE MUHASEBE» SEMİNERİNE KATILAN KURSİYERLER TOPLU HALDE GÖRÜLÜYOR.

TÜKETİM KOOPERATİFLERİNDE MALİ YÖNETİM ve MUHASEBE SEMİNERİ SAMSUN'DA YAPILDI

TÜRK-İŞ ve AAFLI tarafından ortaklaşa düzenlenen tüketim kooperatiflerinde malî yönetim ve muhasebe semineri Samsun Eğitim Sitesinde yapıldı.

Tüketim Kooperatiflerinin en büyük sorununun mali yönetim, muhasebe ve yeni vergi yasaları olduğu tesbit edilerek gerçekleştirilen seminerde Mali, Muhasebe ve Vergi konularını, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Muhasebe Müdürü **Fatih Kasapoğlu** anlattı.

Samsun Eğitim Sitesinde bir hafta süren seminerin ilk günü Türk-İş Kooperatifçilik Uzmanı **Hüseyin Polat,** Kooperatif İşletmeciliği ve Mali Yönetimine ilişkin esaslar konusunu ele aldı. **Polat** daha sonra kooperatif müdürü ve muhasebecisi için iş programı yaparak bunun üzerinde açıklamalarda bulundu.

Seminerin ikinci ve üçüncü günlerinde tüketim kooperatiflerinde tutulacak defter ve belgeler, hesap planları bilanço teknikleri ele alındı. Seminerde akşamları ise konferanslar düzenlendi. Sendika Kooperatif ilişkilerinin geliştirilmesi konusu TÜRK-İŞ Kooperatifçilik Organizatörü **Sinan Vargı** tarafından anlatıldı. İkinci konferans ise **Hüseyin Polat** tarafından verildi. **Polat** konuşmasında sendikalardan kooperatiflere aktarılacak kredi üzerinde durdu.

Seminerin dördüncü ve beşinci günlerinde kursiyerler topluca Samsun'da bulunan DSİ ve YSE kooperatiflerini ziyaret ederek bu kooperatiflerin muhasebe ve vergi konularında fikir alış verişinde bulundular. Seminerin son gününde bilanço ve monografi çalışmaları yapıldı. Seminere çeşitli illerden gelen 22 kooperatifi temsilen 27 kooperatifçi katıldı.

Seminerde, Fatih Kasapoğlu Konferansını verirken

Samsun'da düzenlenen kooperatifçilik Seminer çalışmalarından ayrı bir görünüş

SOSYAL POLİTİKA -3-

BU METİN, 6-9 TEMMUZ 1983 TARİHLERİ ARASINDA TÜRK-İŞ EĞİTİM MERKEZİNDE DÜZENLENEN MÜFREDAT GELİŞTİRME TOPLANTISINA KATILAN, ERCİYES ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR. FARUK ANDAÇ VE TÜRK METAL SENDİKASI EĞİTİM MÜDÜRÜ HASAN SERHAT DOĞU'DAN OLUŞAN ALT KOMİSYONUN GÖRÜŞMELERİ IŞIĞINDA, DOÇ. DR. FARUK ANDAÇ TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.

bb. İŞSİZLİK YARDIM KURULUŞLARI :

i. Genel Görünümü :

Bu kuruluşlar «işsizlik sigortası sisteminden farklı olup, muhtaç durumdaki işsizlere özellikle işsizlik sigortasından yararlanma müddeti dolup da henüz kendisine iş bulamamış, ya da işsiz kalmış olmakla birlikte işsizlik sigortasından yararlanabilmek için zorunlu olan prim ödeme gün sayısını doldurmamış olanlara, satın alma güçlerini ve yaşamlarını devam ettirebilmek amacıyla yapılan parasal yardım esasına dayanmaktadır.

İşsizlik yardımı sisteminde ödeme süresi genellikle sınırsız ve yapılacak yardımın tamamen devlet tarafından karşılanması esas olmakla birlikte Yugoslavya, Lüksemburg gibi farklı bir uygulama yapan ülkeler de bulunmaktadır.

İşsizlik sigortasına göre ,oldukça eski bir tarihçeye sahip işsizlik yardımı sistemi, esas itibariyle yerel idarelerin işsiz ve muhtaç kimselerin toplumca yardım görmesi düşüncesiyle giriştikleri girişimlerin gelişmesiyle vücut bulmuştur.»

Uygulamada bugün sadece işsizlik yardım sistemi uygulayan ülkeler şunlardır: Avusturalya, Lüksemburg, Yugoslavya, Macaristan ve Yeni Zelanda. Ancak, ileride değinileceği gibi, Avusturya, Finlandiya, Fransa ,B. Almanya, Islanda, Ispanya, Hollanda ve İsveç'de zorunlu ya da isteğe bağlı işsizlik sigortası sistemi yanında, işsizlik yardım sistemi de uygulanmaktadır. Fransa ve F. Almanya'da zorunlu olan ayrı bir işsizlik yardım sistemi daha bulunmaktadır.

Özellikle F. Almanya'da işsizlik yardımı sistemi başlı başına bir özelliğe sahiptir. Anılan ülkede iki türlü işsizlik yardım esası getirilmiştir. Birincisi, ilk defa iş hayatına atılan genç işsizlere, karşı karşıya bulundukları maddi sıkıntı nedeniyle tamamen devlet tarafından yapılan işsizlik yardımıdır. Ikincisi ise, işsizlik sigortasından yararlanabilmek için öngörülen primi ödemiş olma süresini doldurmadan işsiz kalanlara yapılan yardımdır ki, aynen zorunluk işsizlik sigortası sistemine benzemektedir.

ii. Özellikleri :

İşsizlik yardım kuruluşlarının özelliklerini şöyle belirtebiliriz:

1. İşsizlik yardım kuruluşları, işsizlik sigortasından farklı olarak finansmanı tamamen devlet tarafından sağlanmaktadır. Bu nedenle, işçi ve işverenlerin kuruluşa katkıları genellikle yoktur.

2. Yardımdan yararlanabilmek için işsizin gelir testine tabi tutularak gerçekten muhtaçlık, fakirlik durumu bulunmalıdır.

3. Yardımdan yararlanma süresi, işsizlik sigortasında olduğu gibi bazı istisnalar dışında, belirli bir zamanla sınırlandırılmış olup, yardım belirli bir müddet devam edebildiği gibi, muhtaçlık durumu devam ettiği sürece yardım yapılabilmektedir.

4. Yardımlar karşılıksız olup, genel bütçeye dayalı gelirlerle finanse edilmesi dolayısıyla devletin sosyal adaleti sağlayıcı dengeli ve adil gelir dağılımı politikasının bir aracı görevini görür.

Gerçekten yükümlülerden toplanan özel veya genel vergilerle düzenlenen işsizlik yardım kuruluşları prim-yararlanma ilişkisi dışında ödemelerde bulunmakta, dolayısıyla üst gelir gruplarından düşük gelir gruplarına bir gelir transferi sağlanmaktadır.

5. Yasallaştırılmış olan kuruluşlardan, aranılan koşulları haiz herkes yararlanabilme hakkına sahiptir. Bu yardımlar bir iane, sadaka şeklinde yasal hak şeklinde fakirlik durumundakilere dağıtılmaktadır.

a — SOSYAL SİGORTA KURULUŞLARI :

Sosyal sigorta kuruluşları, çalışanların hastalık, analık, iş kazası, meslek hastalığı, ölüm, yaşlılık, malûllük ve işsizlik gibi fizyolojik, mesleki ve sosyo-ekonomik risklerine karşı korunmalarını sağlayan devletçe kurulup yönlendirilen, zorunlu katılmayı gerektiren sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren bir sosyal güvenlik aracıdır.

a.a. SOSYAL SİGORTA KOLLARI :

Emeğinden başka bir gelir kaynağı olmayanların sigortası olan sosyal sigortalar, karşılaşacakları her risk için ayrı ayrı birer sigorta kolundan meydana gelmiş bir kuruluştur. Sosyal politikanın bir sosyal güvenlik aracı görevini görür. Güvenli bir çalışma sosyal sigortalar sayesinde mümkün olabilmektedir. Sosyal sigorta varsa işçi hastalık, iş kazası, meslek hastalığı, kaza, işsizlik, ihtiyarlık, analık, ölüm gibi tehlikelerin sonucundan mali bakımdan korkmaz. Sosyal sigortaların yanından gelişmiş ülkelerde özel hayat sigortaları da önemli yer tutmaktadır. Ancak bu sigortalardan yararlananlar genellikle geliri olanlardır.

Sosyal sigortalar emeği ile geçimini sağlayanlar için kurulmuştur. Bu gibi kimselerin karşılaşacağı sosyo-ekonomik (işsizlik), fizyolojik (hastalık), analık, yaşlılık, malûllük, ölüm) ve mesleki (iş kazası, meslek hastalığı) risklere karşı kurulmuştur. Başlıca sigorta kolları şunlardır:

i. Hastalık Sigortası:

Hastalık riskine karşı kurulmuştur. Hastalığın tedavisi ve geçici olarak çalışamadığı zamanlarda ücretinin bir kısmının verilmesi şeklinde yardımcı olur.

ii. Analık Sigortası:

Kadının doğum zamanında geçici olarak çalışamaması halinde, kadının iyileşmesi ve ücretinin ödenmesi için kurulmuştur.

iii. Yaşlılık Sigortası :

Yaşı ilerleyen kimselerin çalışması halinde verimi azalmıştır ve ücreti de düşecektir. Hatta çalışamayacak durumda olduğu zamana karşı alınan önlemdir.

iv. Sakatlık Sigortası :

Sakatlık halinde hiç bir zaman çalışamamak riskine karşı kurulmuştur. Aynî yardım olarak hastalık sigortası ile işbirliği içinde olup, her türlü sağlık ihtiyaçları temin edildiği gibi, nakdî yardımda da bulunulur.

v. Ölüm Sigortası :

İşgücünün tamamen yok olması (ölüm) halinde kendisinin cenaze masrafları yanında geride bıraktığı yakınlarının (eş, çocuk, ana-baba) geçimlerinin tehlikeye girmemesi riskine karşı kurulmuştur.

vi. İş Kazası Sigortası :

İşyerinde karşılaşacağı iş kazası riskine karşı kurulmuştur. Kendisinin sağlık ihtiyaçları karşılandığı gibi, işe devam edemediği zaman içinde gelirini kaybetmemesi için nakdî yardımda da bulunulur.

vii. Meslek Hastalığı Sigortası :

İşyerinde sağlık kurallarına elverişli olmayan çalışma koşullarının sonucu yakalanmış olacağı hastalık riskine karşı kurulmuştur. Sağlık yardımı yanında nakdî yardım da yapılır. Gerekiyorsa, malûllük sigortası kapsamına alınır.

viii. İşsizlik Sigortası :

Ekonomik veya sosyal nedenlerle işçinin kendi elinde olmadan işini kaybetmesi ihtimaline karşı kurulmuştur. İşini kaybetmiş işçiye yeniden bir işe girinceye kadar veya belirli bir süre için nakdî yardımda bulunmak amacı taşır.

Sosyal sigortalar bu 8 grup sigortayı içine almaktadır. Bunların hepsinin bir arada tek bir teşkilat olarak (Birlik Sistemi) faaliyet göstermesi mümkündür. Fakat bugün ayrı ayrı, Devletin himaye ve kontrolü altında müstakil bir teşkilat olarak (Dağınık Sistem) faaliyet gösterdikleri de görülmektedir. Her ülkede sosyal sigortaların gelişme gelenek ve bünyesine göre bu sistemler uygulanır.

Dağınık sistemde teknik yönden sigorta hizmetleri daha iyi görülebilmekte, buna mukabil Devlet kontrolü güçleşmekte ve masrafları artmaktadır.

Uygulamada genellikle hastalık ve analık sigortası bir arada, iş kazası ve meslek hastalığı sigortası özelliklerinden dolayı birlikte, işsizlik sigortası ayrı olarak ve yaşlılık, ölüm, sakatlık sigortaları da birlikte çalışırlar. Bu sistem Almanya'da görülür. İngiltere'de birlik sistemi uygulanır.

Bu çalışma grupları ülkenin bünyesine göre değişmektedir. Bir zamanlar bizde de İşkazası ve meslek hastalığı sigortaları birlikte çalışmaktaydı. Bugün işsizlik sigortası hariç hepsi sosyal sigorta kurumu içinde yer almaktadır.

(Devamı Var)

SEYFİ DEMİRSOY
(1920-1974)

Gerçekten Demirsoy'du
Yurt içinde çabası.
Türk-İş'i öksüz koydu
Gariplerin babası.

Millete gönül vermiş
Nice dertler gidermiş.
Yoksula kanat germiş;
Çıplakların urbası.

Haksıza vermez aman
Kükrerdi zaman-zaman.
Tüterdi duman-duman;
Aşsızların çorbası.

Bir kuyruklu yıldızdı
İşçilerde nabızdı.
Özbabadan farksızdı
Doğruluktu yasası.

Hoşlanırdı; gerçekten,
Şiir, müzik, çiçekten.
Sevilirdi yürekten
Yoktu şahsî tasası.

Nasıl sevilmiş görün
Kıyas eyleyin varın;
Yas tuttu şarkıların
Nihavend'i, sabâ'sı.

Senetten sağlam sözü
Işık-ışıktı yüzü.
Billûr gibiydi özü
Bâki kaldı sadâsı.

Kimsesize sarılır
Göz yaşıyla durulur.
Ne küser, ne darılır
Candandı merhabası.

Kutsal meş'ale yaktı
Şan ve şeref bıraktı.
Sular gibi berraktı
Tertemizdi mayası.

Ocağın ondördü'nden
Sağ çıkmadı, derdinden.
Hep ağladı ardından
Şehiri, kasabası.

Yetmişdörd'ün başında
Gitti olgun yaşında.
Eksik olmaz başında
Yasin'i, Fatiha'sı.

Toprak doymayı bilmez
Gidenler geri gelmez.
Seyfi Demirsoy ölmez;
Yaşıyor hâtırası.

Ayhan İNAL

TÜRK-İŞ ÜYESİ SENDİKALAR

01	TARIM-İŞ Gen. Bşk.: **ZEYNEL IRMAK** Necatibey Cad. 22 Telf.: 29 56 86 - 87 Sıhhiye/ANKARA	**14**	LIKAT-İŞ Gen. Bşk.: **AHMET KURT** Necatibey Cad. Sezenler Sok. 4/5 Telf.: 30 21 82 - 83 Sıhhiye/ANKARA
02	TÜRKİYE MADEN-İŞ Gen. Bşk.: **MUSTAFA ORHAN** Strasburg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye/ANKARA Telf.: 29 75 22 - 29 17 32 - 30 22 15 - 30 22 16	**15**	YOL-İŞ Gen. Bşk.: **BAYRAM MERAL** İzmir Cad. 22/25 Telf.: 17 37 77 - 17 94 87 - 18 05 95 **ANKARA**
02	GENEL MADEN-İŞ Gen. Bşk.: **MEHMET TEZER** Mithatpaşa Cad. Okul Sok. Telf.: 2002 ZONGULDAK	**16**	TES-İŞ Gen. Bşk.: **ORHAN ERÇELİK** Meşrutiyet Cad. Karanfil Sok. 34 Telf.: 34 49 87 - 88 - 89 - 18 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
03	PETROL-İŞ Gen. Bşk.: **CEVDET SELVİ** Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Telf.: 167 46-86 Gayrettepe/İSTANBUL	**17**	TEZKOOP-İŞ Gen. Bşk.: **GÜVEN ÖNLER** Necati Bey Cad. Sezenler Sok. 2/16 Telf.: 26 67 97 - 29 47 99 Sıhhiye/ANKARA
03	KAUÇUK-İŞ Gen. Bşk.: **SELAHATTİN AKGÜL** Atatürk Bulvarı Yayla Palas 114/6 Telf.: 526 20 87 Aksaray/İSTANBUL	**17**	KOOP-İŞ Gen. Bşk.: **AHMET BALAMAN** İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. 15/11 Telf.: 30 08 55 - 29 44 80 Yenişehir/ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Gen. Bşk.: **ZEKİ GEDİK** 4. Levent Konaklar Sok. Telf.: 164 49 96 - 97 - 98 Levent/İSTANBUL	**18**	TÜMTİS Gen. Bşk.: **HÜSEYİN PALA** Selim Paşa Sok. Tümtis Sarayı No. 62 Telf.: 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL
05	ŞEKER-İŞ Gen. Bşk.: **YAŞAR DOĞUALP** Karanfil Sokak 59 Telf.: 18 42 73 - 74 - 75 Bakanlıklar/ANKARA	**19**	DEMİRYOL-İŞ Gen. Bşk.: **MEHMET ACIDERELİ** Necatibey Cad. Sezenler Sok. 5/4 Telf.: 29 56 70 - 71 Sıhhiye/ANKARA
06	TEKSİF Gen. Bşk.: **ŞEVKET YILMAZ** Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sok. No. 1 Kat: 5-6 Telf.: 31 21 70 - 71 - 72 - 73 - 74 **ANKARA**	**20**	T. DENİZCİLER Gen. Bşk.: **EMİN KUL** Rıhtım Cad. Çıracı Sok. No. 7 Telf.: 144 48 38 - 149 56 29 Tophane/İSTANBUL
07	DERİ-İŞ Gen. Bşk.: **YENER KAYA** Gençtürk Cad. 17/3 Birlik İşhanı Telf.: 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray/İSTANBUL	**21**	HAVA-İŞ Gen. Bşk.: **İBRAHİM ÖZTÜRK** Incirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Telf.: 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy/İSTANBUL
08	AGAÇ-İŞ Gen. Bşk.:**GÜRAL ERÇAKIR** Necatibey Cad. No. 20 Telf.: 29 53 95 - 29 08 27 Sıhhiye/ANKARA	**22**	DOK GEMİ-İŞ Gen. Bşk.: **NAZIM TUR** Ordu Cad. 285/6 Telf.: 527 86 92 Aksaray/İSTANBUL
09	SELÜLOZ-İŞ Gen. Bşk.: **RÜSTEM KILIC** Ömer Ağa Mah. Hürriyet Cad. Işılay Apt. Kat: 1 Telf.: 11899 - 11806 - 11726 İZMİT	**23**	HABER-İŞ Gen. Bşk.: **SABRİ IŞIK** Necatibey Cad. Sezenler Sok. 1/14 Telf.: 30 22 60 - 29 36 12 Sıhhiye/ANKARA
10	BASIN-İŞ Gen. Bşk.: **ALİ EKBER GÜNENÇ** Necatibey Cad. 20/7 Telf.: 30 29 08 Sıhhiye/ANKARA	**24**	SAGLIK-İŞ Gen. Bşk.: **MUSTAFA BAŞOĞLU** Necatibey Cad. 23/9-10 Telf.: 30 25 41 - 42 - 44 Sıhhiye/ANKARA
11	BASİSEN Gen. Bşk.: **SÜLEYMAN KAYA** İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Telf.: 149 56 83 - 149 32 64 Galatasaray/İSTANBUL	**25**	TOLEYİS Gen. Bşk.: **SERVET SOFUOĞLU** Kulaoğlu Sokak Fercioğlu Apt. 7/1 Beyoğlu/İSTANBUL
11	BASS Gen. Bşk.: **SERVET KAHYAOĞLU** Sümer Sok. 29 Telf.: 301371 - 302028 Demirtepe/ANKARA	**26**	TÜRK HARB-İŞ Gen. Bşk: **KENAN DURUKAN** İnkılâp Sokak 20 Telf.: 34 20 00 Kızılay/ANKARA
12	T. ÇİMSE-İŞ Gen. Bşk.: **TAMER ERALAN** Necatibey Cad. 20 Kat: 4 Telf.: 295391 - 295393 Sıhhiye/ANKARA	**27**	TGS Gen. Bşk.: **OKTAY KURTBÖKE** Basın Sarayı Kat: 2 Telf.: 527 85 34 Cağaloğlu/İSTANBUL
12	KRİSTAL-İŞ Gen. Bşk.: **HASAN BASRİ BABALI** Sahip Molla Cad. 24 Telf.: 3310077 - 3310688 Paşabahçe/İSTANBUL	**28**	T. BELEDİYE-İŞ Gen. Bşk.: **HÜSEYİN PALA** Yeni Selim Paşa Sok. 62 Telf.: 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL
13	TÜRK-METAL Gen. Bşk.: **MUSTAFA ÖZBEK** Gazi M. Kemal Bulvarı 40/1 Telf.: 29 17 53 - 54 Maltepe/ANKARA		TÜRK-SEN Gen. Bşk : **HÜSEYİN CURCİOĞLU** 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sok. Telf.: 72 444 Lefkoşe/KIBRIS